

FINANTSINSPEKTSIOONI 2015. AASTA AASTAARUANNE

Tallinn 2016

Finantsinspeksioon
Sakala 4
15030 TALLINN

Telefon: + 372 668 0500
Faks: + 372 668 0501
E-post: info@fi.ee
Koduleht: www.fi.ee

Majandusaasta algus: 1. jaanuar 2015
Majandusaasta lõpp: 31. detsember 2015
Põhitegevusala: Finantsjärelevalve teostamine
Juhatas: Kilvar Kessler, Andres Kurgpõld, Andre Nõmm
Audiitorkontroll: AS Deloitte Audit Eesti

Sisukord

1. Juhatuse pöördumine.....	4
2. Juhatuse kinnitus	6
3. Finantsinspektsiooni ülevaade ja tegevuse strateegia	7
4. Finantsinspektsiooni tegevusaruanne	9
5. Finantsinspektsiooni järelevalveline ja kriisilahenduse tegevus	12
6. Kapitalijärelevalve.....	16
7. Teenusejärelevalve	19
8. Kriisilahendus.....	26
9. Õiguskeskkond.....	27
10. Rahvusvaheline koostöö	30
11. Finantsinspektsiooni 2015. aasta tulude-kulude aruanne	34
12. Audiitori aruanne	40

1. Juhatuse pöördumine

Hea lugeja!

Eesti finantssektori seis oli 2015. aastal hea. Finantsturgude tunnetatud süsteemse riski tase oli madal. Euroopa Liidus liikus teravik õigusloomelt rakendamise etappi. Finantsinspeksioon astus samme riskide ärahoidmiseks ja kahjulike tagajärgede kõrvaldamiseks. Alustasime väikekrediidiandjate litsentseerimist, käivitasime kriisilahendamise funktsiooni ja kinnitasime uue strateegia tulevateks aastateks.

Euroopa Liidus tervikuna oli 2015. aastal turgude tunnetatud süsteemne risk madal. Peamised riskid seisnesid riikide võlakooormuses, pankade madalas kasumlikkuses, krediidituru heterogeensuses, kiiresti tõusvates kodukinnisvara hindades ja madala intressikeskkonna mõjus. Eesti mõõtmel tuli riskina käsitleda finantsturgude poolt Põhjala majanduse ja pankade riskide potentsiaalset ümberhindamist, mis realiseerudes oleks suurendanud pankade rahastamis- ja likviidsusriski. Sissetulekute kasvu ja madalate intressimäärade tõttu püsis risk Eesti kinnisvara hindade tõusu kiirenemiseks. Jälje jättis pingestunud välispoliitiline olukord.

Euroopa Liidu regulatiivne tsunami liikus kehtestamise faasist järk-järgult rakendamise etappi. Pankade kapitaliregulatsioonis oli toimunud oluline muudatus uue põhjaliku ning riskitundliku kapitalinõuete direktiivi ja otsekohalduva määruse ning sellega kaasnevate arvukate õigusaktide vastuvõtmisega. Alates 1. jaanuarist 2016 võeti Eesti õigusesse üle Euroopa Liidu riskitundlikud normid kindlustuse valdkonnas. Rakendusid väärtpaberituru infrastruktuuri reguleerivad sätted, investeerimisfonde käsitlevad uued normid, harmoniseeriti finantsteenuste vahendamist reguleerivaid sätteid, algatati finantssektori turvavõrku puudutavaid initsiatiive ning reforme. Jõustus uus makseteenuste raamistik ning Eesti krediidiandjate ja -vahendajate regulatsioon.

Eesti finantssektori seis oli 2015. aastal hea. Eesti panganduskeskne finantsturg oli endiselt kontsentreerunud ja filiaalide turuosa suur. 2015. aastal võis märgata kõrgeenenud soovi siseneda Eesti reguleeritud finantsturule kas tegevusloa taotlemise, ettevõtte või olulise osaluse omandamisega. Mõned finantsvahendajad muutsid Eesti turul tegutsemise strateegiat. Krediidiasutuste poolt antud laenude maht kasvas ja laenuportfelli kvaliteet püsis heal tasemel ning hoiuste maht suurenes. Mitteresidentidest klientide osakaal kogu kliendibaasis liikus vähenemise suunas. Investeerimisfondid kasvasid peamiselt kohustuslike pensionifondide kasvu tulemusena. Kindlustussektori näitajad olid üldiselt head.

Finantsinspeksioon järelevalveasutusena astus samme riskide ärahoidmiseks ja kahjulike tagajärgede kõrvaldamiseks. Reguleeritud finantsvahendajatel säilisid inspeksiooni suunamisel piisavad kapitalipuhvrid ning tegevus organisatsiooni korraldamisel ja teenuste osutamisel üldjoontes lähtus sektori seadustest. Üksikud riskid neis valdkondades realiseerusid, kuid Finantsinspeksioon koos turuosalisega või meetmeid rakendades, hoidis ära või kõrvaldas selliste olukordade laiema kahjuliku mõju.

Meie tegevuses olid 2015. aastal ka kesksel kohal arvukad ning kohati keerukad krediidiandjate ja -vahendajate tegevusloamenetlused. Arvestades rahvusvahelisi arenguid, jätkus põhjalik töö rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas. Kindlustusturul võis täheldada intensiivset dialoogi kindlustusandjate ja maaklerite vahel, muu hulgas teenuse eest tasumise õigusliku käsitluse teemal.

Finantsinspeksiooni tegevuse kohta esitatud kaebuste alusel käivitunud kohtumenetlustes lahenesid inspeksiooni ning finantsturu õiguspärase toimimise kasuks mitmed olulised küsimused. Euroopa Liidu

kohus langetas otsuse, milles piiritles Euroopa järelevalveasutustele liikmesriikide finantsjärelevalvete tegevuse kohta kaebuste esitamise õigust.

Finantsinspeksioon alustas saneerimisfunktsiooni ülesehitamist ja selle lülitamist euroala kriisilahenduse süsteemi, samuti jätkas pankade kapitalijärelevalve tegevuste lõimimisega euroala pangandusjärelevalvesse. Mehitati krediidiandjate ja -vahendajate järelevalveülesannete täitmise üksus. Jätkati head koostööd Eesti Panga, Rahandusministeeriumi ja õiguskaitseasutustega. Inspeksioon abistas Tagatisfondi tema ülesannete täitmisel.

Finantsinspeksiooni nõukogu kinnitas uue strateegia aastateks 2016-2018. Strateegia kujundamisel võttis inspeksioon aluseks eelmiste strateegiate koostamise ja täitmise kogemuse. Samuti asjaolu, et arvestada tuleb Euroopa Liidu ja Eesti seadusest tulenevate ülesannete täitmisega ning peamiste partnerite strateegiatega.

Strateegia koostamisel sõeluti välja kesksed finantssektori riskid: regulatsioonide laviin ja finantsvahendajate suutlikkus kohandada organisatsiooni vastavaks uutele nõuetele; uuenenud pankade kapitalijärelevalve arhitektuuri rakendamine; ärikatkestused ja nende seotus infotehnoloogia, telekommunikatsiooni ning elektrienergia toimepidevusega ning tegevuse sõltuvus edasiandmisest; uute tulijate juhtimise ja organisatsiooni kvaliteet, kapitali päritolu, teatud subjektide õiguskuulekus ja ärimudelite riskisus; laiemalt levinud toodete väärmüük, kliendi tundmise nõuete täitmine ja nendega seonduvad organisatsioonilised lahendid; finantsvahendajate tegevuses olevad huvide konfliktid.

Strateegiliste valikute kohaselt seisame hea selle eest, et finantsvahendajatel on ausad juhid, selge juhtimine ja jätkusuutlik tegevus. Hoolitseme, et reguleeritud finantsturul on kaalutletult projekteeritud, läbipaistvad ja vastutustundlikult müüdud tooted, et finantsvahendajatel oleksid piisavad kontrollid, mis vähendavad terroristide ning muude kurjategijate võimalusi ära kasutada finantssüsteemi. Finantsinspeksioon töötab igale pangale välja plaani, mis aitab kaasa selle panga tõsise kriisi lahendamisele. Vajadusel analüüsime potentsiaalseid järelevalvevaldkondi, nõustame finantsturuvõrgu tõhustamist ja käsitleme finantsinnovatsiooniga kaasnevaid võimalusi ning riske. Finantsinspeksioon lõimub euroala pangandusjärelevalvega ja kriisilahenduse süsteemiga.

Tegutseme oma ülesannete täitmisel riskipõhiselt, seisame proportsionaalsuse ja ühetaolisuse eest, hoiame elutervelt konservatiivset joont ja saavutame tulemuse.

2. Juhatuse kinnitus

Tallinnas, 11. märtsil 2016. aastal

Käesoleva aastaaruande koostas Finantsinspektsiooni juhatus ja see on esitatud kinnitamiseks Finantsinspektsiooni nõukogule. Aastaaruanne esitatakse Riigikogule.

Käesolev aastaaruanne sisaldab Finantsinspektsiooni:

- Tegevusaruannet lk 9;
- Tulude-kulude aruannet lk 34;
- Bilanssi lk 39;
- Audiitori aruannet lk 40.

Finantsinspektsiooni juhatus kinnitab, et Finantsinspektsiooni tulude-kulude aastaaruanne on vastavuses Finantsinspektsiooni seadusega ja rakendatud arvestuspõhimõtetega.

Kilvar Kessler

Andres Kurgpõld

Andre Nõmm

3. Finantsinspeksiooni ülevaade ja tegevuse strateegia

Finantsinspeksioon on autonoomse pädevuse ja eelarvega finantsjärelevalve ning kriisilahenduse asutus, mis tegutseb Eesti riigi nimel ja on oma otsustes sõltumatu.

Finantsinspeksiooni tegevuse rahastamise allikas on finantsjärelevalvesubjektide makstavad järelevalvetasud ja menetlustasud.

Finantsinspeksioon kuulub Euroopa ühtsesse järelevalvemehhanismi SSM-i (*Single Supervisory Mechanism*), mis teostab alates 2014. aasta novembrist kapitalijärelevalvet Euroopa mõistes oluliste pankade ja nende kontsernide üle. Finantsinspeksioon kuulub Euroopa ühtsesse kriisilahenduse korda SRM (*Single Resolution Mechanism*) ning vastavasse nõukokku.

Finantsinspeksiooni tegevust kavandab ja kontrollib Finantsinspeksiooni nõukogu. Nõukogu koosneb kuuest liikmest ning nõukogu esimees on Eesti Vabariigi rahandusminister.

Finantsinspeksiooni tööd juhib kolmeliikmeline juhatus, kes kollektiivse juhtimisorganina langetab otsuseid häälteenamuse alusel. Juhatuse tegevust juhib juhatuse esimees.

Finantsinspeksiooni järelevalveline tegevus jaguneb turu- ja teenusejärelevalve ning kapitalijärelevalve alaseks tegevuseks. Kapitalijärelevalve alase töö fookuses on finantsasutuste riskide ja tegevuse jätkusuutlikkuse analüüs. Turu- ja teenusejärelevalve eesmärk on finantsteenuste läbipaistvuse, usaldusväärsuse ja efektiivsuse tagamine.

Alates 2015. aastast täidab Finantsinspeksioon lisaks järelevalveasutusele ka kriisilahendusasutuse ülesandeid. Kriisilahenduse funktsiooni peamine eesmärk on vältida krediidasutuste võimalikust maksejõuetusest tulenevaid negatiivseid mõjusid finantsstabiilsusele, kaitstes ühtlasi avaliku sektori, hoiustajate, investorite ja teiste klientide vahendeid ning tagada krediidasutuste kriitiliste funktsioonide katkematu täitmine.

3.1. FINANTSINSPEKTSIOONI STRATEEGIA 2016 – 2018

A. Kaemus

Oleme mõjus asutus.

B. Kutsumus

Hoiame usaldust finantsturu vastu, tehes avalikes huvides finantsjärelevalvet ja lahendades finantskriise.

C. Väärtused

Kindlalt. Professionaalselt.

D. Strateegilised valikud

Kapitalijärelevalves keskendume lõimumisele Euroopa ühtse järelevalvemehhanismiga, rõhuasetusega koostööl Eesti Pangaga. Lisaks keskendume ühingujuhtimisele, rõhuasetusega juhtide sobivusel, sisekontrolli süsteemil, ärikestlikkusel ja edasiandmisel ning aruandluse õigsusel.

Teenusejärelevalves keskendume finantsteenuste ja -toodete elutsüklile, rõhuasetusega rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisel, teenuste ja toodete väljatöötamise kontrollil ja avaldatava teabe õigsusel.

Kriisilahendamises keskendume lõimumisele Euroopa ühtse kriisilahenduse korra ja nõukoguga, samuti kriisilahenduskavade koostamisele.

Elanike teadlikkuse edendamisel keskendume järelevalve ja kriisilahendamise funktsioonide toetamisele, andes tarbijatele aktuaalsete teemade kohta infot (parem arusaadavus finantsteenustest), signaliseerides seeläbi kutselistele turuosalistele head tava finantsturul (teenuste vastutustundlikum pakkumine).

Panustame Eesti finantskriisi lahendamise institutsionaalse raamistiku analüüsimisse ja optimeerimisse; võimalike uute järelevalvevaldkondade analüüsimisse; finantsinnovatsiooni seiramisse.

E. Põhimõtted ülesannete täitmisel

Rakendame reegleid riskipõhiselt, saavutades tulemuse ja vajadusel avalikustades oma tegevuse. Osaleme normide loomisel, lähtudes ühetaolisusest ja proportsionaalsusest, seistes ülesannete täitmiseks vajaliku saavutamise eest ja toetades kaasamist. Panustame rahvusvahelisse koostöösse aktiivselt ja oma väärtusi näitavalt ning keskendudes Eestile olulistele teemadele. Edendame elanike teadlikkust, teavitades regulaarselt, sihipäraselt ja lihtsalt oma tegevusest ning finantsturust ja -teenustest.

4. Finantsinspektsiooni tegevusaruanne

Nõukogu

Finantsinspektsiooni nõukogusse kuulusid seisuga 31. detsember 2015:

Esimees: Sven Sester, rahandusminister

Liikmed: Ardo Hansson, Eesti Panga president; Madis Müller, Eesti Panga asepresident; Veiko Tali, Rahandusministeeriumi kantsler; Valdo Randpere, Riigikogu liige; Aivo Adamson, Starman AS juht.

Nõukogu otsused

2015. aastal toimus kokku neli nõukogu koosolekut.

Nõukogu kinnitas 2014. aasta aastaaruande ja arvas 2014. aasta aruandeaasta tulemi summas 2 310 559, 72 eurot Finantsinspektsiooni reservi.

Nõukogu poolt kinnitati Finantsinspektsiooni strateegia aastateks 2016 – 2018.

Kuivõrd Finantsinspektsioonist sai 2015. aastal ka kriisilahendusasutus, kinnitas nõukogu Finantsinspektsiooni kriisilahendamise ja järelevalvefunktsiooni vahelise huvide konfliktide juhtimise ja teabe vahetamise alused.

Samuti kinnitas nõukogu inspektsiooni 2016. aasta eelarve summas 6 338 000 eurot ja finantsasutuste 2016. aasta järelevalvetasu mahuosa määrad, mis vastavalt seadusele kehtestati rahandusministri määrusega.

Juhatuse tegevus

2015. aastal toimus 54 juhatuse koosolekut, kus juhtimise ja inspektsiooni kohustuste täitmisega seonduvaid otsuseid langetati 177 korral ning haldusotsuseid tehti 154, sealhulgas kaheksa ettekirjutust.

Finantsinspektsiooni organisatsioon

Finantsinspektsioonis töötas 2015. aasta lõpu seisuga 84 inimest, sealhulgas kolmeliikmeline juhatus. Organisatsioon koosneb kolmest eraldi äriiiniist: kapitalijärelevalve, teenusejärelevalve ja kriisilahenduse funktsioon. Neid toetavad tugi- ja kontrollifunktsioonid nagu avalikkussuhted ja tarbijaharidus, õigusvaldkond, aruandlus, personali- ja koolitusfunktsioon, rahvusvaheliste suhete koordineerimine, siseaudiitor, infotehnoloogia, raamatupidamisarvestus ja sekretariaat.

Efektiivsuse ning turuosaliste ühetaolise käsitlemise eesmärgil korraldas Finantsinspektsioon 2015. aastal organisatsiooni töö ümber selliselt, et järelevalvesubjektide sobivusmenetlustega tegeleb alates augustist tsentraalselt õiguskasakond, samuti toimub sunni rakendamine keskselt ühes struktuuriüksuses. Lisaks moodustati inspektsioonis seoses finantskriisilahendusasutuse ülesannete lisandumisega saneerimisosakond. Arvestades krediidiandjate ja -vahendajate seadusest tulenevaid uusi ülesandeid Finantsinspektsioonile, muudeti ja täiendati osade struktuuriüksuste vastutusvaldkondi ja tööülesandeid. Arvestades infotehnoloogia ja aruandluse valdkondade läbipõimitust, otsustati mõlema juhtimine koondada kapitalijärelevalve valdkonda alates jaanuarist 2016.

Finantsinspeksiooni struktuur seisuga 31. detsember 2015

4.1. Personalipoliitika

Uute funktsioonide lisandumine 2015. aastal tõi kaasa vajaduse Finantsinspektsiooni meeskonna suurendamiseks. Inspektsiooni töötajate arv kasvas ning 31. detsembri 2015 seisuga oli Finantsinspektsioonis 84 töötajat. Neist 32% on mehed ja 68% naised. Keskmine vanus on 37 aastat ning tööstaaž 9,2 aastat. 2015. aasta jooksul on töölt lahkunud seitse ning tööle asunud 19 uut töötajat.

Töötajaskonnast suurima osa moodustavad juristid ja finantsala spetsialistid (analüütikud, audiitorid). Kõik inspektsiooni töötajad omavad kõrgharidust.

Finantsinspektsiooni töötajad täiendasid end aasta jooksul koolitustel 230 korral, 20% neist olid rahvusvahelised. Suurima osa moodustasid järelevalvespetsiifilised koolitused, samuti keeleõpe. Keskmine väliskoolituse kulu oli 2015. aastal 927 eurot töötaja kohta, riigisisese koolituse kulu oli 133 eurot töötaja kohta.

4.2. Siseaudiitori tegevuse kokkuvõte

Finantsinspektsiooni siseauditi missioon on kasvatada ja hoida organisatsiooni väärtust, tagades riskipõhise ja objektiivse kindluse andmise, nõuanded ning tervikvaate.

Siseaudiitor lähtub oma tegevuses riskipõhisest, vastavuspõhisest ja ülevaatepõhisest lähenemisest siseauditile. Siseaudiitor on oma tegevuse ulatuse kavandamisel ja läbiviimisel ning tulemustest teavitamisel organisatsiooniliselt ja töökorralduslikult iseseisev ja sõltumatu. Siseaudiitor sai täita oma ametiülesandeid 2015. aastal sõltumatult ja objektiivselt.

Siseaudiitor juhindus oma tegevust kavandades ja läbi viies siseaudiitorite eetikakoodeksist *The Institute of Internal Auditors* ning kutsetegevuse aluspõhimõtetest.

Siseaudiitori hinnangul oli nõukogu ja juhatuse otsuste täitmise distsipliin 2015. aastal hea ning inspektsiooni juhtimis- ja kontrollisüsteem toimis olulises ulatuses põhjendatud ootuste kohaselt.

Siseaudiitori hinnangul suhtusid Finantsinspektsiooni töötajad huvide konflikti ennetamise küllaldase vastutustundega ja huvide konflikti ennetamise meetmed toimisid inspektsioonis seaduses sätestatud nõuete kohaselt.

5. Finantsinspeksiooni järelevalveline ja kriisilahenduse tegevus

5.1. Finantsturule sisenemised ja väljumised, isikute sobivuse hindamine

Finantsinspeksioon väljastas 2015. aastal ühe krediidasutuse tegevusloa, ühe makseasutuse tegevusloa, ühe rahasiirde teenuse osutamise loa ning kaks tegevusluba tarbijakrediidi andmiseks. Lisaks väljastas inspeksioon ühele fondivalitsejale täiendava tegevusloa investeerimisteenuse osutamiseks ning ühe makseasutuse täiendava tegevusloa. Ühtlasi tunnistas inspeksiooni juhatus aasta jooksul kehtetuks ühe investeerimisühingu tegevusloa, ühe fondivalitseja tegevusloa ning ühe makseasutuse tegevusloa.

Finantsinspeksioon keeldus tegevusluba andmast kahele ettevõtjale. Kuue tegevusluba taotlenud ettevõtja puhul jäeti taotlused läbi vaatamata, kuivõrd Finantsinspeksioonile esitatud dokumentides oli olulisi puudusi

Finantsinspeksioon teostas 2015. aastal üle 180 isiku sobivusmenetluse, mille käigus kontrolliti isikute vastavust seaduse nõutele ja sobivust finantssektoris. Finantssektoris tegutsevad isikud peavad vastama seaduse nõuetele ja olema oma laitmatu mainega.

Sektor ja äriühing	Finantsinspeksiooni juhatuse otsus
Krediidasutused	
Cofi AS (hilisema ärinimega Inbank AS)	Väljastati krediidasutuse tegevusluba
Investeerimisühingud	
Evli Securities AS	Tunnistati kehtetuks investeerimisühingu tegevusload
Fondivalitsejad	
AS EEREIF	Tunnistati kehtetuks fondivalitseja tegevusluba
AS Trigon Asset Management	Väljastati fondivalitseja täiendav tegevusluba investeerimisteenuse osutamiseks, milleks on kliendi jaoks fondi osakute või aktsiate hoidmine
Makseasutused	
Tavid AS	Tunnistati kehtetuks makseasutuse tegevusluba
AS Elementare (hilisema ärinimega AS Pocopay)	Väljastati makseasutuse tegevusluba
IIZI Kindlustusmaakler Aktsiaselts	Tunnistati kehtetuks rahasiirde teenuse osutamise luba
TransferFast OÜ	Väljastati rahasiirde teenuse osutamise luba
GFC Good Finance Company AS	Väljastati makseasutuse täiendav tegevusluba maksevahendite ja makseinstrumentide väljastamiseks ja omandamiseks
Krediidiandjad	
Finora Capital OÜ	Väljastati tegevusluba tarbijakrediidi väljastamiseks Täiendavalt sai Finora Capital OÜ loa anda laene elamukinnisvara ostmiseks, renoveerimiseks või ehitamiseks
IPFDigital OÜ (kaubamärgid Credit24 ja Sving)	Väljastati tegevusluba tarbijakrediidi väljastamiseks

5.2. Investeeringis- ja pensionifondide registreerimine, tingimuste muudatused ja muud menetlused

Finantsinspektsiooni juhatus registreeris 2015. aastal kahe uue lepingulise investeerimisfondi tingimused ning kooskõlastas ühe aktsiaseltsina asutatud investeerimisfondi loomise. Lisaks registreeris inspektsioon aasta jooksul kümne fondi tingimuste muudatused, kolmel korral kooskõlastati aktsiaseltsina asutatud investeerimisfondide põhikirjade muudatused, anti välja üks fondide ühinemise luba ning üks luba fondide piiriüleseks ühinemiseks. 2015. aastal likvideeriti üks investeerimisfond.

Lisaks registreeris Finantsinspektsioon investeerimisfondide seaduse § 8¹ alusel ühe väljaspool investeerimisfondide seadust asutatud fondi valitseva isiku – AS Etalon Varahaldus.

Investeeringis- ja pensionifondid	Finantsinspektsiooni juhatuse otsus
GPF Energy Fund	Registreeriti lepingulise investeerimisfondi tingimused
FB Opportunity Fund	Registreeriti lepingulise investeerimisfondi tingimused
Eften Real Estate Fund III AS	Kooskõlastati aktsiaseltsina asutatud investeerimisfondi asutamine
BPT Baltic Opportunity Fund	Registreeriti fondide tingimuste muudatused
Trigon Arenevate Turgude Finantssektori Fond	Registreeriti fondide tingimuste muudatused
Trigon Balti Fond	Registreeriti fondide tingimuste muudatused
Trigon Uus Euroopa Fond	Registreeriti fondide tingimuste muudatused
Trigon Venemaa Top Picks Fond	Registreeriti fondide tingimuste muudatused
Luka Adriatic Property Kinnisvarafond I	Registreeriti fondide tingimuste muudatused
SEB Ida-Euroopa Võlakirjafond	Registreeriti fondide tingimuste muudatused
Nordea Pensions AS hallatavad kohustuslikud- ja vabatahtlikud pensionifondid	Registreeriti fondide tingimuste muudatused
LHV Varahaldus AS hallatavad kohustuslikud- ja vabatahtlikud pensionifondid	Registreeriti fondide tingimuste muudatused
Swedbank Investeerimisfondid AS hallatavad kohustuslikud- ja vabatahtlikud pensionifondid	Registreeriti fondide tingimuste muudatused
EFTEN Kinnisvarafond AS	Kooskõlastati aktsiaseltsina asutatud investeerimisfondide põhikirjade muudatused
EFTEN Kinnisvarafond II AS	Kooskõlastati aktsiaseltsina asutatud investeerimisfondide põhikirjade muudatused
EFTEN Real Estate Fund III AS	Kooskõlastati aktsiaseltsina asutatud investeerimisfondide põhikirjade muudatused
Trigon Arenevate Turgude Finantssektori Fond	Väljastati luba ühinemiseks Trigon Venemaa Top Picks Fondiga
LHV Pärsia Lahe Fond	Väljastati luba piiriüleseks ühinemiseks Luksemburgi Suurhertsogiriigis asutatud eurofondiga SEF – LHV Persian Gulf Fund
East Timberland Fund I	Väljastati luba investeerimisfondi likvideerimiseks

5.3. Kindlustusvahendajate nimekirja kandmine ja nimekirjast kustutamine

Eestis tegutsevad kindlustusvahendajatena kindlustusmaaklerid ja -agendid. Kindlustusmaakler esindab kindlustusvõtja huve. Kindlustusagent esindab kindlustusseltsi huve, vahendades kindlustusandja teenuseid. Kindlustusagendi kannab kindlustusagentide nimekirja kindlustusselts, keda agent esindab. 2015. aastal kandis Finantsinspeksioon kindlustusvahendajate nimekirja kolm kindlustusmaaklerit ning nimekirjast kustutati samuti kolm kindlustusmaaklerit.

Kindlustusvahendajad	Finantsinspeksiooni juhatuse otsus
1 Kindlustusmaakler OÜ	Kanti kindlustusvahendajate nimekirja
Pro Kindlustusmaakler OÜ	Kanti kindlustusvahendajate nimekirja
Northern1 Insurance Solutions Kindlustusmaakler OÜ	Kanti kindlustusvahendajate nimekirja
Insurance Broker Services OÜ	Kustutati kindlustusvahendajate nimekirjast
RW Kindlustusmaakler OÜ	Kustutati kindlustusvahendajate nimekirjast
BBS Kindlustusmaakler OÜ	Kustutati kindlustusvahendajate nimekirjast

Kindlustusvahendajad Eestis	Arv seisuga 31.12.2015	Arv seisuga 31.12.2014
Kindlustusmaaklerid	39	39
Kindlustusagendid	399	460
Välismaiste kindlustusmaaklerite filiaalid	6	6

5.4. Eesti turuosalised piiriülese finantsteenuste pakujana

Finantsinspeksioon väljastas 2015. aastal kahele makseasutusele loa sihtriikides tegutsemiseks läbi vastavate agentide. Üks makseasutus sai õiguse osutada piiriüleseid teenuseid neljas Euroopa Liidu liikmesriigis. Lisaks said loa piiriüleseid teenuseid pakkuda kaks kindlustusvahendajat ja kaks krediitiasutust.

Sektor ja äriühing	Finantsinspeksiooni juhatuse otsus
Makseasutused	
AS Eurex Capital	Väljastati luba piiriülese teenuse osutamiseks (sihtriik Läti Vabariik)
AS Talveaed	Väljastati luba piiriülese teenuse osutamiseks (sihtriik Läti Vabariik)
AS Pocopay	Väljastati luba piiriülese teenuse osutamiseks (neljas EL-i riigis)
Kindlustusvahendajad	
Northern1 Insurance Solutions Kindlustusmaakler OÜ	Väljastati luba piiriülese teenuse osutamiseks (kõik Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigid)
Toyota Baltic AS	Väljastati luba piiriülese teenuse osutamiseks piiriülese kindlustusagendina (sihtriik Leedu Vabariik)
Versobank AS	Väljastati luba piiriülese teenuse osutamiseks (erinevad pangandusteenused piiriülese pakujana, sihtriigiks 25 Euroopa Majanduspiirkonna riiki)

5.5.Filiaalide asutamisevabadus

2015. aastal andis Finantsinspeksioon filiaalide asutamise load kahjukindlustusseltsidele AB Lietuvos Draudimas ning Compensa Vienna Insurance Group UADB.

Samuti anti luba asutada makseasutus Kortaccept Nordic AB Eesti filiaal.

LHV Pank AS sai loa asutada filiaal Läti Vabariigis.

5.6.Piiriülene finantsteenuste pakkumine Eestis

Teistes Euroopa Liidu liikmesriikides Euroopa Liidu õiguse alusel tegevusluba omavad finantsasutused ei pea Eestis finantsteenuste pakkumiseks Finantsinspeksioonilt tegevusluba taotlema. Piiriüleste teenuste osutamist võib alustada pärast seda, kui Euroopa Liidu teise liikmesriigi pädev järelevalveorgan on teavitanud Finantsinspeksiooni finantsasutuse soovist pakkuda Eestis teenuseid ning edastanud Finantsinspeksioonile seaduses nõutud andmed. 2015. aastal piiriüleste teenuste pakujate arv Eestis kasvas.

Piiriüleste teenuste pakujad Eestis¹	Arv seisuga 31.12.2015	Arv seisuga 31.12.2014
Pangateenused	311	302
Investeermisteenused	1692	1639
Kahjukindlustusteenused	477	459
Elukindlustusteenused	92	103
Kindlustusmaakleri teenused	988	933
Kindlustusagendi teenused	1452	1450
Fondivalitsemisteenused	58	43
Investeermisfondid	125	110
E-raha teenused	73	47
Makseteenused	271	215

¹ Vastavalt kindlustusvahenduse direktiivile (2002/92/EC) toimub kindlustusvahendajate piiriülene teenuse pakkumine lihtsustatud korras, mille kohaselt ei pea kindlustusvahendaja enne teenuse osutamist sellest teavitama sihtriiki. Seega käesolevas tabelis esitatud andmed hõlmavad üksnes neid kindlustusvahendajaid, kes on teenuse osutamisest Finantsinspeksiooni teavitanud.

6. Kapitalijärelevalve

6.1. Krediidiasutused

Euroopa õigusaktide mõistes oluliste Eesti krediidiasutuste üle teostavad järelevalvet ühtsed järelevalverühmad JST (*Joint Supervisory Team*), mis koosnevad Euroopa Keskpanga EKP ja Finantsinspeksiooni spetsialistidest. Eestis loetakse olulisteks krediidiasutusteks SEB Panka ning Swedbanki. 2015. aastal oli ühtsete järelevalverühmade ülesandeks järelevalveliste hinnangute SREP (*Supervisory Review and Evaluation Process*) koostamine ning ühisotsuste ettevalmistamine kapitali- ja likviidsuse adekvaatsuse osas.

2015. aastal kontrollisid ühtsed järelevalverühmad ja Finantsinspeksioon ka aasta varem toimunud põhjaliku hindamise raames leitud puuduste kõrvaldamist. Lisaks koostasid ühtsed järelevalverühmad erinevaid riskikaardistusi ja -analüüse, samuti viisid läbi sisemudelite menetlusi ja sobivusmenetlustega ning SSM-i raames kõikidele euroala olulistele krediidiasutustele ühtselt teostatavaid temaatilisi analüüse. Ühtsete järelevalverühmade liikmed osalesid ka Skandinaavia pankade järelevalvekolleegiumite töös, kus keskenduti peamiselt panga tegevusega seotud riskidele, aga ka uutest regulatsioonidest tulenevate tegevustele ja menetlustele, näiteks finantsseisundi taastamise kavade esialgsele hindamisele.

Eesti teiste pankade üle teostab järelevalvet Finantsinspeksioon, teavitades olulisematest arengutest, tegevustest ja otsustest Euroopa Keskpanga. 2015. aastal anti EKP-le ülevaade väikepankade ärimudelitest ja riskiprofiilidest ning Finantsinspeksiooni peamistest järelevalvetegevustest.

Finantsinspeksioon koostas iga-aastase järelevalvelise hinnangu SREP protsessi raames analüüsi kõikide krediidiasutuste riskiprofiili, kapitali- ja likviidsuse vajaduse ja piisavuse kohta. SREP hinnangute koostamisele kulub keskmiselt kolm kuni üheksa kuud. Selle aja jooksul toimub arvukalt kohtumisi krediidiasutuste esindajatega kõikide olulisemate riskivaldkondade osas (5 – 10 valdkonda igast krediidiasutusest). Samuti töötatakse protsessi jooksul läbi ligi 400 lk materjale ja analüüse iga krediidiasutuse kohta. Finantsinspeksiooni töötajad koostavad põhjalikud analüüsid iga krediidiasutuse riskiprofiili kohta, arvestades järelevalvelistes aruannetes kajastatud infot, krediidiasutuse sisemisi raporteid ja finantsprognose.

Riskide analüüsi täiendab Finantsinspeksioon järelevalveliste stressitestidega iga krediidiasutuse suhtes. Lisaks töötatakse läbi krediidiasutuste peamised sisekorrad ning sisemised juhtimisaruanded. Selleks küsib Finantsinspeksioon krediidiasutusest iga kvartalil siseraporteid ning SREP hinnangu koostamiseks ülevaateid sisekordade uuendustes erinevates valdkondades. SREP protsessi tulemusena koostas Finantsinspeksioon iga krediidiasutuse kohta 50 leheküljelise raporti, kus anti hinnang krediidiasutuse kohta 33 erinevas valdkonnas. Samuti sisaldasid need raportid Finantsinspeksiooni hinnangut krediidiasutuse kapitali- ja likviidsusvajadusele.

Eestis tegutsevate oluliste välisriigi krediidiasutuste filiaalide kohta koostas Finantsinspeksioon riskihinnangud, mis esitati koduriigi järelevalveasutusele sisendina konsolideerimisgrupi SREP hinnangusse.

SREP-i raames võib Finantsinspeksioon määrata krediidiasutusele täiendava nn Pillar 2 kapitalinõude, juhul kui regulatiivne ehk Pillar 1 kapitalinõue ei ole piisav, et katta konkreetse krediidiasutuse tegevusest tulenevaid riske. Väikepankade täiendavaks kapitalinõudeks kujunes 2015. aastal 62,4 miljonit eurot. Pillar 2 kapitalinõue on väikepankade puhul 35,4 % suurem kui Pillar 1 ehk regulatiivne kapitalinõue. Suurpankade täiendavaks kapitalinõudeks oli 132 miljonit eurot ning Pillar 2 kapitalinõue ületas regulatiivselt 26,5% võrra.

Sarnaselt varasematele aastatele viis Finantsinspeksioon 2015. aastal kapitalijärelevalves läbi kvartaalseid riskianalüüse. Sajaleheküljeline kvartaalne riskianalüüs koosneb erinevate sektorite kvartalitulemuste ja riskide analüüsist, lisaks koostatakse hinnang igale krediidasutusele ja kindlustusseltsile eraldi. Krediidasutuste sektoris olid 2015. aastal kvartalialalüüsi raames Finantsinspeksiooni fookuses Venemaa ja Ukraina konflikti mõju, samuti madala intressikeskkonna ning nafta hinna languse mõjud, aga ka krediidasutuste kasvuplaanid, muudatused äritegevuses, juhtkonnas ja sisekontrollisüsteemides ning olulisemad operatsiooniriski intsidendid ja kahjujuhtumid.

2015. aastal viidi krediidasutustes täiendavalt läbi kolm kohapealset kontrolli 15 riskivaldkonnas, lisaks SREP koostamisel toimunud põhjalikule kohapealsele tööle. Kontrollide käigus keskenduti üldjuhtimise korraldusele, sisekontrollisüsteemi toimimisele, krediidi-, likviidsus- ja operatsiooniriskide juhtimisele, kapitalijuhtimisele ning aruandluse õigsusele.

Finantskriiside ennetamise ja lahendamise seaduse kohaselt peavad krediidasutused ja investeerimisühingud välja töötama finantsseisundi taastamise kava. Seejuures on krediidasutusel või investeerimisühingul võimalik taotleda luba lihtsustatud finantsseisundi kava koostamiseks. 2015. aastal toimus üheksa vastava taotluste menetlemine ning lihtsustuse ulatuse määramine. Lihtsustuse ulatuse hindamisel arvestas Finantsinspeksioon nii taotlejate esitatud põhjendusi kui ka järelevalvelisi hinnanguid. Krediidasutustele ja investeerimisühingutele anti vabastus kolme kuni üheksa FELS-is toodud kava punkti osas. Lisaks kehtestati krediidasutustele ja investeerimisühingutele ka esimese finantsseisundi taastamise kava koostamise tähtajad.

2015. aastal alustas Finantsinspeksioon krediidasutuste võimekuse testimist, et hinnata valmisolekut esitada Tagatisfondile andmed hüvitamisele kuuluvate hoiuste kohta.

6.2. Kindlustussektor

Kindlustussektoris oli 2015. aastal kesksel kohal ettevalmistus Solventsus II raamistiku rakendamiseks alates 1. jaanuarist 2016. Ettevalmistus toimus nii koostöös teiste järelevalveasutustega kui ka Eesti kindlustusandjate sektori valmisolekut hinnates ja toetades.

Solventsus II ettevalmistusega seotud tegevusi käsitleti ka kindlustusandjate järelevalvekolleegiumites. Lisaks toimusid kohtumised Läti ja Leedu järelevalvetega arutamaks mitmes riigis tegutsevate kindlustusandjate tegevusi ja riske, aga ka riikide ettevalmistavaid tegevusi Solventsus II rakendamiseks.

Finantsinspeksioon hindas 2015. aastal kindlustussektori valmisolekut Solventsus II nõuete täitmiseks. Hinnati turuosaliste võimekust esitada aruandeid ning teostada kapitalinõuete ja tehniliste eraldiste arvutusi, samuti nende valmisolekut rakendada Solventsus II nõudeid juhtimissüsteemis. Viidi läbi mõjuanalüüs, hindamaks ettevaatavalt kindlustusandjate kapitaliseerituse piisavust Solventsus II raamistiku põhimõtete rakendamisel. Samuti hinnati ja anti tagasisidet kindlustusandjate esmakordselt esitatud aruannetele, kus käsitleti riske ettevaatavalt. Kontrolliti ka esitatud kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete aruannete korrektsust. Finantsinspeksioon korraldas kindlustusseltsidele aasta jooksul ka mitmeid temaatilisi infopäevi. Solventsus II ettevalmistamisega seotud teemad hõlmasid põhiosa kindlustussektori osas läbi viidud järelevalvelistest tegevustest, mille käigus hinnati sadu lehekülgi kindlustusandjate poole esitatud aruandeid ja analüüse, toimus arvukalt kohtumisi kõikide kindlustusandjate esindajatega ja koostati mahukad Finantsinspeksiooni sisemised analüüsid ja hinnangud seltside valmisoleku osas Solventsus II nõuetele.

Aasta jooksul läbiviidud kohapealsete kontrollide raames hinnati samuti kindlustusseltside valmisolekut Solventsus II nõuete täitmiseks, IT valdkonna korraldust, tehniliste eraldiste adekvaatsust, jm.

6.3. Investeerimisühingud

Sarnaselt krediitiasutustele koostas Finantsinspeksioon ka investeerimisühingutele järelevalvelise hinnangu protsessi SREP raames hinnangu riskide ning kapitali ja likviidsuse vajaduse ja piisavuse kohta. Samuti määrati Pillar 2 täiendavad kapitalinõuded. Investeerimisühingute täiendavaks kapitalinõudeks kujunes 2015. aastal 22,6 miljonit eurot. Pillar 2 kapitalinõue on investeerimisühingute puhul 2,67 korda suurem kui Pillar 1 ehk regulatiivne kapitalinõue.

Finantskriiside ennetamise ja lahendamise seaduse kohaselt peavad ka investeerimisühingud koostama finantsseisundi taastamise kava ja ka neil on sarnaselt krediitiasutustega võimalik taotleda lihtsustatud kava koostamist. 2015. aastal menetles Finantsinspeksioon investeerimisühingute taotlusi, määras lihtsustuste ulatuse ning tähtaja esimeste finantsseisundi taastamise kavade koostamiseks.

Finantsinspeksiooni teravdatud tähelepanu all olid piisava kapitaliseerituse hoidmine kõikide riskide katteks, muudatused ärimudelites ja toimunud välisvaluutade suurte kõikumuste mõju investeerimisühingutele.

6.4. Fondivalitsejad

Kvartalialalüüsi raames hindas Finantsinspeksioon 2015. aastal fondivalitsejate finantsseisundit, riskiprofiili, kasumlikkust ning usaldatavusnõuete täitmist. Lisaks regulaarsete aruannete põhjal koostatavatele riskianalüüsidele viidi fondivalitsejate sektoris läbi subjektide enesehindamine operatsiooniriski valdkonnas, samuti kaardistati fondivalitsejate poolt hallatavate varade maht.

Fondivalitsejate sektoris oli põhitähelepanu all kapitalijuhtimine ja piisava kapitaliseerituse tagamine, muuhulgas alternatiivfondide valitsejate puhul kehtima hakanud täiendavate kapitalinõuete täitmise kontroll. Fookuses olid ka grupi struktuuri ümberkujundamisega seotud küsimused.

6.5. Makseasutused

Finantsinspeksioon keskendus 2015. aastal neile makseasutustele, kelle omavahendite ülejääk võrreldes regulatiivse kapitalinõudega on madal ning kelle puhul eksisteerib kõrgem risk omavahendite puudujäägi tekkimiseks. Makseasutuste kapitaliseerituse hindamiseks tehti mitmeid erakorralisi päringuid ja analüüse hindamaks omavahendite piisavust ja kapitaliseerimiskavade adekvaatsust. Kokku tehti 2015. aastal makseasutustele 33 täiendavat järelepärimist.

Lisaks oli 2015. aastal Finantsinspeksiooni eritähelepanu all makseasutuste kliendibaas, fookusega potentsiaalsel rahapesu riskil. Finantsinspeksioon kehtestas makseasutustele täiendavad aruandluse nõuded, et monitoorida nende kliente ning analüüsida makseasutuste planeeritavate äritegevuste sisu ja eesmäärke.

7. Teenusejärelevalve

7.1. Väärtpaberiturg

Finantsinspeksioon jälgib igapäevaselt kauplemist NASDAQ OMX Tallinn AS-i poolt korraldatavale reguleeritud väärtpaberiturul (Tallinna börsil), et tuvastada võimalikke turukuritarvitusi ja emitentide teabe avaldamist, koostades selle põhjal iganädalaselt järelevalvelisi lähteanalüüse edasiste toimingute tegemiseks.

Finantsinspeksioon teostab järelevalvet Tallinna börsil kauplemiseks võetud aktsiate emitentide avaliku finantsaruandluse üle. 2015. aasta aastalõpu seisuga oli Tallinna börsil Finantsinspeksiooni järelevalve all 15 emitenti. Aasta jooksul kontrollis inspeksioon kokku 29 emitentide avalikustatud finants- ja aastaaruannet, keskendudes aruannete kvaliteedi, usaldusväärsuse ja võrreldavas vormis avalikkusele esitamise hindamisele.

2015. aastal avalikustas inspeksioon 476 hoiatusteadet võimalike tegevusloata investeerimisteenuste osutajate kohta. Interneti vahendusel levitatavate petuskeemide hulk on aasta aastalt järjest kasvanud. Tegevusviisiks on erinevate väljamõeldud isikute edulugude kirjeldamise kaudu teatud kindlate kauplemisplatvormide vahendusel ja petuskeemi levitatavate isikute poolt kirjeldatud viisil investeerima kutsumine. Finantsinspeksioon esitas politseile ja prokuratuurile aasta jooksul kolm kuriteokaebust tegevusloata investeerimisteenuste osutamise kohta Eestis.

Finantsinspeksioon viis 2015. aastal läbi menetluse kõikide Tallinna börsil kaubeldavate emitentide osas *insider*-nimekirjade pidamise ja emitendi juhtide poolt tehingutest teavitamise suhtes. Viie emitendi juhtidele saatis Finantsinspeksioon personaalsed meeldetuletused koos nõudega teavitada tehtud tehingutest tagantjärele. Emitentidele tehti märkused *insider*-nimekirjade pidamise ja sise-reeglite puuduste osas.

Turukuritarvituste kahtlustega seoses viis Finantsinspeksioon läbi menetlused koostöös Ameerika Ühendriikide, Läti ja Küprose järelevalve asutustega.

Turujärelevalve valdkonnas viidi läbi kohapealne kontroll ühes krediidasutuses, mille käigus keskenduti tehingukorralduste käsitlemisele.

Finantsinspeksiooni teavitati 2015. aasta jooksul 49 piiriülesest avalikust pakkumisest Eestis. Peamiselt oli tegu lirimaal registreeritud ja ülepiirilisel Eestis pakutavate avalike pakkumistega. Teavituse eesmärk on võimaldada ka Eestis pakkuda algselt mõnes teises Euroopa liidu liikmesriigis registreeritud avalike pakkumiste väärtpabereid.

2015. aastal registreeritud noteerimisprospektid

Finantsinspeksioon registreeris 2015. aastal kaks aktsiate avaliku pakkumise prospekti ja ühe aktsiate noteerimisprospekti.

Äriühing	Finantsinspeksiooni juhatuse otsus
EFTEN Real Estate Fund III AS	Registreeriti aktsiate avaliku pakkumise prospekt
AS LHV Group	Registreeriti võlakirjade avaliku pakkumise ja noteerimisprospekt
City Service SE	Registreeriti aktsiate noteerimisprospekt

Nelja Energia AS võlakirjade noteerimisprospekti registreerimise menetluse andis Finantsinspeksioon väärtpaberituru seaduse alusel üle Norra järelevalvele.

2015. aastal toimus kolm aktsiate tagasiostuprogrammi vastavalt Euroopa Komisjoni määrusele (EÜ) nr 2273/2003 AS Silvano Fashion Group, AS Ekspress Grupp ja AS Premia Foods aktsiate suhtes.

Energiaturul kauplemise asjades kohtusid Finantsinspeksiooni esindajad 2015. aastal mitmel korral Konkurentsiametiga, et arutada *spot* ja tuletisväärtpaberitega kauplemisega seotud järelevalve korraldust.

Samuti osales Finantsinspeksiooni esindaja tunnistajana AS-i Skano Group aktsiate turumanipulatsiooni kriminaalasja kohtumenetluses. Aare Nõges, Arvo Nõges ja VIP Invest OÜ jäid turumanipulatsiooni toimepanemises süüdi nii Harju Maakohtus kui ka Tallinna Ringkonna kohtus.

Finantsinspeksioon karistas 2015. aastal AS-i PRFoods (endise ärinimega AS Premia Foods) väärteo korras 10 665 euro suuruse rahatrahviga. Trahv määrati AS-ile PRFoods eksitava teabe avaldamise eest NASDAQ OMX Tallinna börsi infosüsteemi kaudu 6. oktoobril 2014 avalikustatud ja sellele järgnevalt kuni 20. veebruarini 2015 teabe viivitamatult avalikustamata jätmise eest. AS PRFoods rikkus seeläbi siseteabe avalikustamise nõudeid.

2015. aastal registreeris Finantsinspeksioon NASDAQ OMX Tallinna mitmepoolse kauplemissüsteemi reglemendi muudatused. Muudatused tehti seoses võlakirjade kauplemisele võtmise regulatsiooni loomise ja täpsustamisega.

7.2. Rahapesu ja terrorismi tõkestamine

Tulenevalt rahvusvaheliselt üha suuremast survest tuvastada terrorismi rahastamisi ning olukordi, kus kuritegelikust tegevusest saadud rahalisi vahendeid üritatakse legaalsena näidata, on järjest olulisem tagada, et Eesti rahandussüsteemi nendeks toiminguteks ei kasutataks. Selliselt on Finantsinspeksiooni eesmärk jätkuvalt tagada, et krediidi- ja finantseerimisasutustes kasutuses olevad süsteemid ja kontrollid oleksid kooskõlas seaduse eesmärgi ning mõttega ja tõkestaksid Eesti rahandussüsteemi ning majandusruumi kasutamist rahapesuks ja terrorismi rahastamiseks.

Eestit ohustavate riskitegurite täpsemaks kaardistamiseks ning nende maandamiseks kohtus Finantsinspeksioon 2015. aastal viieteistkümnel korral erinevate õiguskaitseorganitega, seitsmeteistkümnel korral erinevate välisriigi järelevalveasutustega ning osales kolmeteistkümnel muul seonduval kohtumisel. Rahapesu ja terrorismi tõkestamise olulisust selgitasime ka krediidasutuse juhtidele.

Kasutuses olevate süsteemide ning kontrollide olemasolu ja toimimise tagamiseks teostas Finantsinspeksioon 2015. aastal üheksas krediidasutuses, seitsmes välisriigi krediidasutuse filiaalis, kolmes investeerimisühingus ning kaheteistkümnemes makseasutuses kaugkontrolli. Turuosalistes enamlevinud puudustele tähelepanu juhtimiseks kohtus Finantsinspeksioon 32 korral erinevate turuosalistega ning korraldas infopäeva nii krediidi- kui ka makseasutustele.

Täiendavaks süsteemsete riskide analüüsimiseks hinnati aasta jooksul regulaarselt krediidasutustes ja filiaalides kõrgema riskiga klientide ärimahtude muutumise dünaamikat, täpsustades vajadusel suuremate muutuste põhjuseid. Vastav kaugkontroll teostati viies krediidasutuses ja krediidasutuse filiaalis.

Tuvastatud puuduste ületamiseks, esitatud ja teadaoleva informatsiooni kontrollimiseks ning riskipõhisest järelevalvemudelist lähtudes teostas Finantsinspeksioon ühe kohapealse kontrolli krediidasutuses ning neli kohapealset kontrolli elukindlustusseltsis. Turule sisenemisel (sh turule sisenevad krediidiandjad ja -vahendajad) kontrolliti taotlejate rahapesualaste süsteemide ja kontrollide vastavust 46 korral. Samuti on Finantsinspeksioon piiranud isikute sisenemist finantssektorisse, kelle puudub laitmatu maine tulenevalt rahapesu tõkestamise nõuete mittetäitmisest.

Eestis oli 2015. aastal märgata ohustatavate riskide vähenemist ja teiselt poolt kontrollisüsteemide tõhustumist. Võrreldes aastataguse ajaga on Eestis mitteresidentide hoiuste jääk vähenenud 19,1%-lt 16,2%-ni.

7.3. Krediidasutused ja välisriigi krediidasutuste filiaalid

Krediidasutuste ja välisriigi krediidasutuste filiaalide üle teenusejärelevalve teostamisel oli tähelepanu suunatud eelkõige erinevate investeerimisteenuste õiguspärasuse hindamisele.

Kahes krediidasutuses teostati kokku kolm kohapealset kontrolli hindamaks depooteenuse ülesehituse vastavust õigusaktidest tulenevatele nõuetele. Finantsinspeksioon ei tuvastanud ühe kohapealse kontrolli tulemusena seadusele ja muudele kohalduvatele nõuetele mittevastavusi, kaks kontrolli viiakse lõpule 2016. aastal.

Kaheksas krediidasutuses ja kaheksas krediidasutuse filiaalis viidi läbi sektoriülene kaugkontroll kaardistamaks osutatavate investeerimisteenuste, sealhulgas investeerimisnõustamise, võimalikku ulatust praktikas. Kaugkontroll oli sisendiks edasiste järelevalveliste tegevuste planeerimisel ja läbiviimisel.

Kolmes krediidasutuses hindas Finantsinspeksioon kohapealsete kontrollide käigus klientidele investeerimisnõustamise teenuse osutamisele laienevate nõuete täitmist. Kontrollide tulemusel kohustusid krediidasutused täiendama oma sise-eeskirju. Ühes krediidasutuses hinnati pensionifondi II samba liitumis- ja vahetusavalduste vastuvõtmise ja sisestamisega seonduvale tegevusele laienevate nõuete täitmist. Kontrolli tulemusel viis turuosaline enda tegevuse kooskõlla õigusaktides sätestatuga.

Täiendavalt teostati ühe krediidasutuse filiaalis kohapealne kontroll hindamaks vastutustundliku laenamise nõude rakendamist kliendi maksevõimelisuse hindamisel. Kontrolli tulemusel viis turuosaline enda tegevuse kooskõlla õigusaktides sätestatuga, kontrolli tulemustest informeeriti ka päritolumaa järelevalveasutust.

7.4. Krediidiandjad ja –vahendajad

Riigikogu võttis 18. veebruaril 2015 vastu krediidiandjate ja -vahendajate seaduse (KAVS), mis kohustab krediidiandjaid ja -vahendajaid taotlema Finantsinspeksioonilt tegevusloa ning viima oma tegevuse vastavusse KAVS-is sätestatud nõuetega 2016. aasta 21. märtsiks. Järelevalve hõlmab üldjuhul kõiki krediidiandjaid ja -vahendajaid, kes annavad või vahendavad tarbijakrediiti, välistades täielikult või osaliselt üksnes teatud erandlikud ettevõtjad.

KAVS rakendamiseks selgitas Finantsinspeksioon potentsiaalsetele tegevustaotlejatele õigusaktide nõudeid, samuti avaldas ja selgitas krediidiandjate ja -vahendajate üle teostatava järelevalvepoliitika aluseid. Finantsinspeksioon rakendas krediidiandjatele ja -vahendajatele juhendi „Vastutustundliku laenamise nõuded“.

2015. aastal esitas avalduse tegevusloa saamiseks 63 krediidiandjat ja -vahendajat, mida Finantsinspeksioon menetles. 2015. aastal väljastas Finantsinspeksioon kaks tegevusluba. Menetluste käigus kontrolliti taotlejate süsteeme tarbijakrediidi väljastamisel ja vahendamisel vastutustundliku laenamise nõuete täitmiseks. Samuti kontrolliti juhtide ja omanike sobivust, rahaliste vahendite päritolu jpm. Menetlustoimingute käigus tegi Finantsinspeksioon tegevuslubade taotlejate kontrollimiseks ligi 380 järelepärimist, hõlmates päringuid nii taotlejale kui ka teistele asutustele.

7.5. Kindlustusandjad

Kindlustusandjate üle järelevalve teostamisel keskenduti olulise müügikanali ehk kindlustusagentide tegevuse toimimise hindamisele. Selleks teostas Finantsinspeksioon kaheteistkümnes kindlustusandjas ja neljas filiaalis sektoriülese kaugkontrolli kaardistamaks kindlustusseltside kindlustusagentidega seotud protsesside olemasolu ja sisu. Läbi kaugkontrolli hinnati kõikide kindlustusagentide tegevust (kokku 389 kindlustusagenti). Kaugkontrolli tulemusel teostas Finantsinspeksioon viis kohapealset kontrolli erinevates kindlustusandjates, millede lepinguid erinevad agendid vahendavad. Finantsinspeksioon hindas vastavate sise-eeskirjade olemasolu ja nende õiguspärasust. Kontrollide tulemusel viisid turuosalisel enda tegevuse kooskõlla õigusaktides sätestatuga.

7.6. Kindlustusvahendajad

Kindlustusvahendajate järelevalves keskenduti 2015. aastal jätkuvalt klientide huvide kaitstuse kontrollimisele.

Hindamaks kindlustusmaaklerite poolset tegevust lojaalsuskohustuste täitmisel viis Finantsinspeksioon läbi sektoriülese kaugkontrolli 40 kindlustusmaakleris. Selle käigus olulisi probleeme ei tuvastatud, üks kindlustusmaakler viis kontrolli tulemusel oma tegevuse kooskõlla õigusaktides sätestatuga.

Üks kindlustusmaakler kustutati kindlustusvahendajate nimekirjast kindlustustegevuse seadusele mittevastavuse tõttu.

7.7. Investeeringu- ja pensionifondid

Fondivalitsejate poolt igakuiselt Finantsinspeksioonile esitatavate aruannete põhjal kontrollitakse regulaarselt investeeringu- ja pensionifondide investeeringute vastavust õigusaktides ja fondi tingimustes sätestatud piirangutele. Finantsinspeksioon on 2015. aastal kogunud 732 igakuist investeeringute aruannet. Nendest 360 on teise ja kolmanda samba pensionifondide aruanded.

Investeeringis- ja pensionifondides on kokku 2 448 investeeringut, sh pensionifondides on kokku 595 investeeringut. Finantsinspeksioon on pensionifondide investeeringute portfelle kontrollinud 360 korral, sh monitoorinud fondide uusi investeeringuid ja nende dünaamikat.

Esitatud teabe alusel investeeringispiirangute kontrollimisel Finantsinspeksioon olulisi rikkumisi ei tuvastanud.

Investeeringis- ja pensionifondide üle järelevalve teostamisel hinnati 2015. aastal kahes kohustuslikke pensionifonde valitsevas fondivalitsejas fondivalitsejate juhtide tasustamisega seonduvat. Finantsinspeksioon ei tuvastanud kohapealsete kontrollide tulemusena märkimisväärseid seadusele ja muudele kohalduvatele nõuetele mittevastavusi.

Ühes kohustuslikke pensionifonde valitsevas fondivalitsejas hinnati II samba liitumis- ja vahetusavalduste vastuvõtmise ja sisestamisega seonduvale tegevusele laienevate nõuete täitmist. Kontrolli tulemusel viis fondivalitseja tegevuse kooskõlla õigusaktides sätestatuga.

Seitsmeteistkümmes fondivalitsejas viidi läbi sektoriülene kaugkontroll kaardistamaks osutatavate investeeringiteenuste, sealhulgas investeeringisnõustamise, võimalikku ulatust praktikas. Kaugkontrolli käigus ei tuvastatud olulisi puudujääke.

7.8. Investeeringisühingud

Neljas investeeringisühingus viidi läbi sektoriülene kaugkontroll kaardistamaks osutatavate investeeringiteenuste, sealhulgas investeeringisnõustamise, võimalikku ulatust praktikas. Kaugkontrolli käigus ei tuvastatud olulisi tähelepanekuid.

7.9. Finantsteenuste läbipaistvus

Kliendikaebuste registreerimine ja süstematiseerimine annab Finantsinspeksioonile ülevaate finantsteenuste turu peamistest vaidlustest, aidates kaasa riskipõhise järelevalvemudeli rakendamisele teenusejärelevalve valdkonnas.

Kliendikaebuste hulk finantsteenuste osas on viimasel kahel aastal püsinud stabiilne. 2015. aastal esitati Finantsinspeksioonile finantsteenuste kohta kokku 112 kaebust. Sarnaselt eelnevatele aastatele esitati 2015. aastal valdav osa kaebustest panga- ja kindlustusteenuste kohta. Mõnevõrra on suurenenud pangateenustega seotud vaidluste osakaal. Olulisemate vaidlusteemadena võib välja tuua erimeelsused teenuse tingimuste, näiteks hinnakirja, intressimarginaali, hüpoteegi, jms muutmise osas. Samuti esines mitmeid kaebusi seoses sularahaautomaatidega, millistel juhtudel sularaha sisse- või väljamaksmisel oli automaat väidetavalt valesti rahatähti lugenud.

Kindlustusteenuste alased vaidlused olid enim seotud erimeelsustega kahjude hüvitamisest keeldumise osas.

2015. aastal sai Finantsinspeksioon 35 kaebust või selgitustaotlust ettevõtete osas, millised peavad omama 2016. aasta 21. märtsist krediidiandja- või vahendaja tegevusluba. Antud probleemide osas lahenduste leidmiseks suunas Finantsinspeksioon pöördunud Tarbijakaitseameti poole.

Finantsinspeksioonile 2015. aastal esitatud kaebuste arv teenuste liikide ja teenusepakkujate lõikes:

Teenuse liik	Kaebuste arv
Arveldused	55
Laen/krediit	19
Liikluskindlustus	6
Varakindlustus	6
Reisikindlustus	4
Kaskokindlustus	4
Investeermisteenus	3
Õigusabikulude kindlustus	3
Pensioni II ja III sammas	3
Laenukindlustus	2
Pensionikindlustus	1
Tervisekindlustus	1
Kindlustusvahendus	1
Vastutuskindlustus	1
Makseteenus	1
Muu	2

Teenusepakkuja	Kaebuste arv	Turuosad oma sektoris ²
Swedbank AS	33	47%
AS SEB Pank	17	22%
Nordea Bank AB Eesti filiaal	8	10%
If P&C Insurance AS	7	27%
Danske Bank A/S Eesti filiaal	6	7%
ERGO Insurance SE	4	17%
AS Eesti Krediidipank	3	2%
D.A.S. Õigusabikulude Kindlustuse AS	3	0%
AB "Lietuvos draudimas" Eesti filiaal	2	15%
AS LHV Varahaldus	2	17%
Folkefinans AS Eesti filiaal	2	Info puudub
Inges Kindlustus AS	2	1%
Salva Kindlustuse AS	2	7%
Swedbank P&C Insurance AS	2	16%
UAB DK "PZU Lietuva" Eesti filiaal	2	Info puudub
AS Inbank	1	0%
AS LHV Pank	1	4%

² Märkus: Turuosad on 31.12.2015 seisuga. Kindlustuses on turuosad esitatud kindlustusmaksete alusel ning ei sisalda edasikindlustusmakseid. Panganduse turuosad on esitatud hoiuste mahu järgi, fondivalitsejate ja investeerimisühingute puhul varade mahu järgi (andmed on Eestis tegutseva ettevõtte kohta ega sisalda tütar- ja sidusettevõtteid või filiaale).

BTA Insurance Company SE Eesti filiaal	1	4%
Compensa Life Vienna Insurance Group SE	1	19%
Coop Finants AS	1	Info puudub
ERGO Life Insurance SE Eesti filiaal	1	8%
Financial Insurance Company Limited	1	Info puudub
L Kindlustus Kindlustusmaakler OÜ	1	0%
Seesam Insurance AS	1	10%
Swedbank Life Insurance SE	1	41%
TALLINNA ÄRIPANGA AS	1	1%
Versobank AS	1	2%
Teenusepakkuja nimetamata	5	Info puudub

Kaebuste arv on viimaste aastatega tõusnud

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Pangad	24	95	97	88	101	80	64	72	78
Kindlustus	56	54	55	89	45	34	33	33	31
Muud	2	4	5	4	2	5	5	3	3
Kokku	82	153	167	181	148	119	102	108	112

7.10. Finantskirjaoskuse edendamine

Seaduse kohaselt on Finantsinspeksiooni üheks ülesandeks edendada Eesti elanike teadlikkust finantsteenustest ja -toodetest. Inspeksioon keskendub eelkõige finantsteenustest parema arusaadavuse ning teenuste vastutustundlikuma pakkumise saavutamisele, kasutades selleks muuhulgas erinevaid kommunikatsiooni mooduseid ja -kanaleid.

Kõige enam edastab Finantsinspeksioon teavet asutuse ametliku veebilehe www.fi.ee ning spetsiaalselt finantsteenuste tarbijate jaoks loodud www.minuraha.ee vahendusel. 2015. aasta jooksul uuendas inspeksioon pea kõiki tarbijaveebi rubriike (25 erinevat artiklit), pöörates eriti suurt tähelepanu kindlustusvaldkonna temaatika laiemale katmisele. Samuti hoiti ajakohastena www.minuraha.ee finantsteenuste kalkulaatorid ning edastati värsket infot valdkonda puudutavate regulatiivsete muudatuste kohta. Finantsinspeksiooni tarbijaveeb on hea koht tarbijatele erinevate ohtude signaliseerimiseks, samuti hinnavõrdlusteks. Inspeksiooni eesmärk on anda tarbijatele objektiivset ja tasakaalustatud teavet. Samuti on inspeksiooni tarbijaveeb hea allikas, mille abil signaliseerida kutselistele turuosalistele head tava finantsturul.

Lisaks eelnevale esinesid Finantsinspeksiooni spetsialistid aasta jooksul mitmetes finantsteenuseid ja -turgu käsitlevates raadio- ja telesaadetes ning pakkusid igapäevaselt selgitusi ja kommentaare trüki- ning *online* meediale. Inspeksiooni esindajad andsid loenguid Eesti Pangaliidu eestvedamisel toimunud Rahatarkuse kuul ning esinesid finantsteenuste olemust tutvustavate loengutega terve aasta jooksul koolides toimunud esinemistel. Meediamonitooringu andmetel kajastati Finantsinspeksiooniga seotud teemasid 2015. aastal meedias vähemalt 1100 korral.

8. Kriisilahendus

Alates 2015. aastast täidab Finantsinspeksioon ka kriisilahendusasutuse ülesandeid. Finantsinspeksioonis kannab kriisilahenduse funktsiooni saneerimisosakond.

Kriisilahenduse funktsiooni eesmärk on vältida krediidasutuste võimalikust maksejõuetusest tulenevaid negatiivseid mõjusid finantsstabiilsusele, kaitsta avaliku sektori, hoiustajate, investorite ja muude klientide vahendeid ning tagada krediidasutuste kriitiliste funktsioonide katkematu täitmine.

Saneerimisosakond on tegevuslikult sõltumatu järelevalvefunktsioonist ning võimaliku huvide konflikti juhtimiseks annab aru juhatuse liikmele, kes otseselt ei vastuta pankade kapitalijärelevalve valdkonna eest. 2015. aastal vastu võetud inspeksiooni siseregulatsioon tagab saneerimisfunktsiooni tegevusliku sõltumatuse.

Tulenevalt seadusest on Finantsinspeksioon kriisilahendusasutusena peamine siseriiklik partner Brüsselis paiknevale Euroopa ühtsele kriisilahendusnõukogule SRB (*Single Resolution Board*). Viimane tegeleb euroala oluliste krediidasutuste kriisilahendamise küsimustega. Sellest tulenevalt on inspeksiooni lähiaastate üks olulisi strateegilisi eesmärke lõimumine ühtse kriisilahendusnõukogu korra ja protsessidega.

2015. aasta peamiseks tegevussuundadeks oli saneerimisosakonna mehitamine, kriisilahenduse funktsiooni organisatsioonilist ülesehitust toetava siseregulatsiooni väljatöötamine ja kehtestamine, samuti ühtse kriisilahendusnõukogu SRB töökorralduslike protsesside väljatöötamises kaasalöömine.

Finantsinspeksioon on Euroopa ühtse kriisilahendusnõukogu töögruppide kaudu aktiivselt osalenud SRB kriisilahenduskavade koostamise käsiraamatu ja kriisilahenduskäsiraamatu väljatöötamisel, samuti SRB, siseriiklike kriisilahendusasutuste ja teiste osapoolte koostööraamistiku kujundamises.

Eesti turul tegutsevate ühtse järelevalvemehhanismi SSM tähenduses oluliste pankade puhul on tegemist Rootsi pangandusgruppide tütarettevõtetega. Vastavate pankade kriisilahendusstrateegiate väljatöötamine hakkab toimuma kriisilahenduskolleegiumides, mida juhib Rootsi kriisilahendusasutus. 2015. aastal kriisilahenduskolleegiume veel ei moodustatud, kuivõrd Rootsi võttis finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi 2014/59/EL üle alles 2016. aastal. 2015. aasta lõpus toimusid siiski mitteametlikud kohtumised, kus seati kriisilahenduskolleegiumide prioriteete 2016. aastaks.

Pankade kriisilahendamise finantseerimiseks on Tagatisfondi juurde loodud kriisilahenduse osafond, millesse pangad teevad regulaarseid sissemakseid ja mille vahendid kantakse välislepingu alusel Euroopa tasandil loodud ühtsesse kriisilahendusfondi SRF (*Single Resolution Fund*). Kehtiva õiguse kohaselt kogub krediidasutuselt ja investeerimisühingutelt makseid kriisilahenduse osafondi Tagatisfond.

Finantsinspeksioon korraldas 2015. aasta detsembris turuosalistele kriisilahenduse korraldust puudutava infopäeva, mille raames käsitleti ühtse kriisilahendusnõukogu SRB, ühtse järelevalvemehhanismi SSM ja Finantsinspeksiooni rolli kriisilahenduses.

9. Õiguskeskkond

18. veebruaril 2015 võttis Riigikogu vastu finantskriisi ennetamise ja lahendamise seaduse (FELS), mis reguleerib krediitiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kriisiennetusmeetmete ning kriisilahendusmeetmete ja –õiguste rakendamist. Vastava regulatsiooni kohaselt käsitletakse Finantsinspektsiooni lisaks järelevalveasutusele ka kriisilahendusasutusena. FELS jõustus 29. märtsil 2015.

18. veebruaril 2015 võttis Riigikogu vastu krediidiandjate ja -vahendajate seaduse (KAVS), mis kohustab krediidiandjaid ja -vahendajaid taotlema Finantsinspektsioonilt tegevusloa ning viima oma tegevuse vastavusse KAVS-is sätestatud nõuetega 2016. aasta 21. märtsiks. Järelevalve hõlmab üldjuhul kõiki krediidiandjaid ja -vahendajaid, kes annavad või vahendavad tarbijakrediiti.

Alates 1. jaanuarist 2016 reguleerib kindlustustegevust 2015. aastal vastu võetud uus kindlustustegevuse seadus, millega võetakse Eesti õigusesse üle Euroopa Liidu riskitundlikud normid ehk Solventsus II, millega kehtestati kõikides liikmesriikides ühtsed nõuded kindlustusvahendajate varadele ja kohustustele ning juhtimissüsteemidele. Lisaks seadusele rakenduvad kindlustusandjatele Euroopa Liidu otsekohalduv määrus, rakendusstandardid ja suunised, mis kirjeldavad täpsemalt kindlustustegevuse seadusesse kirjutatud Solventsus II põhimõtted. Need reeglid mõjutavad oluliselt kindlustusandjaid ja nende tegevust.

Oluline muudatus oli ka väärtpaberituru infrastruktuuri reguleerivate sätete rakendumine, investeerimisfonde käsitlevad uued sätted, turukuritarvitusi tõkestavad uued regulatsioonid, finantsteenuste vahendamist reguleerivate sätete harmoniseerimine, finantssektori turvavõrku puudutavad algatused ja reformid, uus makseteenuste raamistiku jõustumine, krediidiandjate- ja vahendajate regulatsiooni jõustumine, jt.

Harmoniseeritud regulatiivses keskkonnas mängivad järjest suuremat rolli Euroopa Liidu asutused – Euroopa Pangandusjärelevalve Asutus EBA, Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve Asutus EIOPA ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ESMA. Nemad sisustavad Euroopa Liidu raamõigusakte rakendusõigusaktidega ja suunistega. Koostöös Euroopa Komisjoniga määratlevad need asutused eelseisva perioodi harmoniseeritud õigusloome plaani ja tehnilise tasandi normiloomepoliitika.

2015. aasta oli Finantsinspektsiooni jaoks finantssektori seadusloome kujundamises tömahukas. Kommenteerimisel ja kooskõlastamisel käisid mitmed seaduseelnõud kui ka nende väljatöötamisele eelnenud materjalid. Inspektsiooni spetsialistid tegelesid aasta jooksul pea kõikide finantssektorit puudutavate eriseadustega, alustades võlaõigusseadusest, Tagatisfondi seadusest, hädaolukorra seadusest, raamatupidamise seaduse muutmise seadusest, investeerimisfondide seaduse eelnõu, osamaksete ühtsesse kriisilahendusefondi ülekandmise ja ühiskasutusse võtmise lepingu ratifitseerimise seadusest ning lõpetades mitmete teiste eelnõudega.

9.1. Kohtuvaidlused

Finantsinspektsioon tegeles 2015. aastal kokku 17 keeruka kohtuvaidlusega, millest aasta jooksul lõppes viis ning täiendavalt lõppes kaks põhiseaduslikkuse järelevalve kohtuasja Riigikohtu põhimõtteliste otsustega finantssektori kujundamisel.

Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium kontrollis 27. veebruari 2015 kohtuasjas nr 3-4-1-54-14 krediitiasutuste seaduse § 50 lg 2 kooskõla Põhiseadusega ning tunnistas vastava normi Põhiseaduse vastaseks ja kehtetuks. Riigikohus luges vastava sätte Põhiseaduse § 104 lg 2 p 14 mõttes kohtumenetluse seaduseks, mida ei ole vastu võetud Riigikogu koosseisu häälteenamuse poolt. Finantsinspektsioon esitas krediitiasutuse seaduse § 50 lg 2 alusel nõude tsiviilkohtule kutsuda tagasi isik krediitiasutuse nõukogu

liikme kohalt. Viidatud seaduse sätte kohaselt, kui krediidasutus ei ole täielikult või tähtaegselt täitnud krediidasutuste seaduse § 50 lõikes 1 nimetatud ettekirjutust, on Finantsinspeksioonil õigus nõuda krediidasutuse juhi tagasikutsumist kohtu poolt. Seaduse § 50 lõikes 1 sätestati alused, millal on Finantsinspeksioonil õigus ettekirjutusega nõuda krediidasutuse juhi tagasikutsumist. Praeguseks on krediidasutuste seadust selles küsimuses muudetud viisil, mis sisuliselt võimaldab Finantsinspeksioonile Euroopa Liidu õiguse ettenähtud võimaluse sekkuda panga juhtimisse, kõrvaldades sellega põhiseadusliku järelevalve menetluse resultaatina tekkinud ajutise vaakumi.

Teises põhiseaduslikkuse järelevalve menetluses kontrollis Riigikohtu üldkogu 1. juuli 2015 kohtuasjas nr 3-4-1-20-15 krediidasutuste seaduse § 106 kooskõla Põhiseadusega. Vastav norm annab Finantsinspeksioonile õiguse pöörduda nõudega kohtusse, kui soovib vaidlustada krediidasutuse üldkoosoleku otsust. Sisuliselt on tegu § 50 lg 2 konstruktsiooniga sarnase sättega. Üldkogu selles asjas jõudis järeldusele, et vastav norm ei ole Põhiseadusega vastuolus ega pea olema vastu võetud Riigikogu koosseisu hääleteenamusega, mistõttu on Finantsinspeksioonil vastav õigus.

2016. aastasse kandus edasi 12 kohtuvaidlust.

9.2. Finantsinspeksiooni juhendid

Finantsinspeksioon annab välja soovitusliku iseloomuga juhendeid, mis selgitavad finantsvaldkonna tegevust reguleerivate õigusaktide sätteid ning suunavad järelevalvesubjekte õigusaktidest tulenevaid nõudeid. Finantsinspeksioon kehtestas 2015. aastal kokku 46 soovituslikku juhendit.

2015. aastal vastu võetud Finantsinspeksiooni soovituslikud juhendid

Nr	Suunis	Juhatuse otsus
1	Euroopa Pangandusjärelevalve suunised. Krediidivahendajate tegevuslubade teadete kohta vastavalt hüpoteekkrediidi direktiivile	11.12.2015
2	Vastutustundliku laenamise nõuded	11.12.2015
3	Kauplemisega mitteseotud tegevustest tuleneva intressiriski juhtimise kohta	04.12.2015
4	Suunised lihtsustatud kohustuste kohaldamise kohta vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 4 lõikele 5	04.12.2015
5	Alternatiivsed tulemuslikkusnäitajad	04.12.2015
6	Suunised finantsseisundi taastamise perioodi pikendamiseks erakordselt ebasoodsates olukordades	12.11.2015
7	Kolleejumide süstemaatilise teabevahetuse suunised	12.11.2015
8	Oma riskide ja maksevõime hindamise suunised	12.11.2015
9	Nõuded kindlustuslepingu kohta teabe esitamisele	30.10.2015
10	Aruandluse ja avalikustamise suunised	23.10.2015
11	Muude varade ja kohustuste kui tehniliste eraldiste kajastamise ja hindamise suunised	23.10.2015
12	Järelevalvearuannetes käsitletavate turuosade määramise meetodite suunised	23.10.2015
13	Suunised finantsstabiilsuse tagamise aruandluseks	23.10.2015
14	Pikaajaliste tagatismeetmete rakendamise suunised	16.10.2015
15	Suunised kuidas määrata, millal võib direktiivi 2014/59/EL artikli 42 lõike 14 kohaselt vara või kohustuste likvideerimine tavalises pankrotimenetluses ühte või mitut finantsturgu ebasoodsalt mõjutada	02.10.2015
16	Suunised erinevate asjaolude tõlgendamise kohta, mille puhul peetakse krediidasutust või investeerimisühingut direktiivi 2014/59/EL artikli 32 lõike 6 kohaselt maksejõuetuks või tõenäoliselt maksejõuetuks jäävaks	25.09.2015

17	Suunised direktiivi 2014/59/EL artikli 65 lõike 5 kohaselt nende teenuste ja vahendite miinimumloetelu kohta, mis on vajalikud selleks, et saaja saaks temale üle antud ettevõtte tegevust jätkata	25.09.2015
18	Suunised direktiivi 2014/59/EL artikli 39 lõike 4 kohaselt nende faktiliste asjaolude kohta, mis ohustavad oluliselt finantsstabiilsust, ja ettevõtte võõrandamise vahendi tulemuslikkusega seotud elementide kohta	25.09.2015
19	Suunised varajase sekkumise meetmete kasutamise käivitajad kooskõlas direktiivi 2014/59/EL artikli 27 lõikega 4	25.09.2015
20	Suunised finantsseisundi taastamise kava kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete näitajate miinimumloetelu kohta	25.09.2015
21	"The application of the definitions in Sections C6 and C7 of Annex I of Directive 2004/39/EC (MiFID)" rakendamine Finantsinspeksiooni poolt läbiviidavates järelevalvemenetlustes	03.07.2015
22	Suunised, mis käsitlevad kriisilahenduskõlblikkust pärssivate takistuste vähendamise või kõrvaldamise meetmete ja direktiivi 2014/59/EL alusel iga meetme kohaldamise tingimuste kirjeldust	04.06.2015
23	Suunised, mis käsitlevad selliseid teste, läbivaatamisi või tegevusi, mis võivad viia pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 32 lõike 4 punkti d alapunkti iii kohaste toetusmeetmete rakendamiseni	04.06.2015
24	Määruse (EL) nr 575/2013 artikli 432 lõigete 1 ja 2 ning artikli 433 kohane olulisus, ärisaladusena käsitatavus, konfidentsiaalsus ja teabe avalikustamise sagedus	10.04.2015
25	Suunised direktiivi Solventsus II kohaste riiklike järelevalveasutuste kasutatava metoodika kohta samaväärsuse hindamisel	27.03.2015
26	Konsolideerimisgrupi solventsuse suunised	27.03.2015
27	Kolleegiumide toimimise suunised	27.03.2015
28	Kindlustus- ja edasikindlustusandjapõhiste parameetrite suunised	20.03.2015
29	Suunised tervisekindlustuse katastroofiriski alammoduli kohta	20.03.2015
30	Kahjukindlustusriski alammoduli väljamineva edasikindlustuse kohaldamise suunised	20.03.2015
31	Alusriski suunised	20.03.2015
32	Standardvalemis tururiski ja vastaspoole riski positsiooni käsitlemise suunised	13.03.2015
33	Elukindlustusriski mooduli kohaldamise suunised	13.03.2015
34	Järelevalvemenetluse suunised	13.03.2015
35	Tehniliste eraldiste hindamise suunised	13.03.2015
36	Tehniliste eraldiste ja edasilükkunud maksude kahjumikatmisevõime suunised	13.03.2015
37	Sisemudelite kasutamise suunised	13.03.2015
38	Lepingute piire käsitlevad suunised	13.03.2015
39	Aluspositsioonide arvesse võtmise meetodi suunised	13.03.2015
40	Sidusettevõtjate (sh osaluste) käsitlemise suunised	06.03.2015
41	Eraldatud vahendite kogumite suunised	06.03.2015
42	Omavahendite klassifikatsiooni suunised	06.03.2015
43	Lisaomavahendite suunised	06.03.2015
44	Suunised globaalse süsteemse olulisuse näitajate avalikustamise kohta	27.03.2015
45	Suunised finantsseisundi taastamise kavades kasutatavate mitmesuguste stsenaariumite kohta	13.02.2015
46	Krediidiriski olulise osa ülekandmine vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artiklitele 243 ja 244	16.01.2015

10. Rahvusvaheline koostöö

10.1. Osalemine Euroopa finantsjärelevalve asutuste töös

Euroopa Liidu liikmesriigina on Eesti finantssektor Euroopa ühtse finantsteenuste turu osa, Eesti finantsstabiilsus sõltub ka koostööst teiste Euroopa Liidu liikmesriikidega.

Euroopa Liidu liikmesriikide järelevalveasutuste esindajad osalevad 2010. aastal loodud Euroopa finantsjärelevalveasutuste ESA-de (*European Supervisory Authorities*) – Euroopa Pangandusjärelevalve EBA (*European Banking Authority*), Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve EIOPA (*European Insurance and Occupational Pensions Authority*) ja Euroopa Väärtpaberijärelevalve ESMA (*European Securities and Markets Authority*) – järelevalvenõukogude töös.

Kõiki kolme finantsjärelevalveasutust ühendab Euroopa Järelevalveasutuste Ühiskomitee (*Joint Committee*), kus 2015. aastal tegeleti muu hulgas Euroopa finantsjärelevalveasutuste eelarve ja strateegiaga, tarbijakaitse ja rahapesu tõkestamise küsimustega ning finantsturu arengute ja riskide kohta ülevaadete koostamisega. Finantsinspeksiooni eksperdid olid nimetatud kahte ühiskomitee töögruppi ja osalesid viiel koosolekul.

2015. aastal olid Finantsinspeksiooni esindajad nimetatud Euroopa finantsjärelevalveasutuste 32 erineva komitee või töögrupi liikmeks, kokku osaleti 95 kohtumisel.

10.2. Euroopa Pangandusjärelevalve EBA

Euroopa Pangandusjärelevalve EBA järelevalvenõukogu hääleõiguslik liige on Finantsinspeksiooni juhatuse liige Andres Kurgpõld ja asendusliige on juhatuse esimees Kilvar Kessler.

2015. aastal võttis Finantsinspeksiooni esindaja osa kuuest EBA järelevalvenõukogu koosolekust.

EBA tegevuses on olulisel kohal erinevate pangandusalaste suuniste ja tehniliste standardite väljatöötamine. 2015. aastal kujunes üheks oluliseks teemaks pankade saneerimise ja kriisilahenduse direktiivi puudutavate rakendusmeetmete väljatöötamine, samuti tegeleti sisereitingutel põhinevat hindamise metoodikaga seotud juhendite ja regulatiivsete tehniliste standardite väljatöötamise planeerimisega ja prioriteetide seadmisega. Finantsinspeksioon võttis 2015. aastal üle 19 EBA suunist ja ühe soovitus. Lisaks oli 2015. aastal tegevuses esiplaanil EBA 2016. aasta stresstesti ajakava, stsenaariumi ja metodoloogia väljatöötamine.

Finantsinspeksiooni eksperdid osalesid 12 EBA alalise komitee ja alamtöögruppide töös, kokku 26 kohtumisel.

10.3. Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve EIOPA

Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve EIOPA järelevalvenõukogu hääleõiguslik liige on Finantsinspeksiooni juhatuse esimees Kilvar Kessler ja asendusliige on juhatuse liige Andres Kurgpõld.

2015. aastal võttis Finantsinspeksiooni poolne järelevalvenõukogu liige osa kuuest EIOPA järelevalvenõukogu koosolekust ja kahest telekonverentsist.

EIOPA tegevuses oli väga olulisel kohal 1. jaanuaril 2016 jõustuval kindlustusandjate uue kapitaliregulatsioonil Solventsus II rakendamisega seotud tegevused ja rakendusmeetmete väljatöötamine. Aasta teises pooles oli esiplaanil EIOPA stresstesti ajakava ja metodoloogia

väljatöötamine. Tugevusanalüüs viiakse läbi 2016. aasta suvel ja tulemused avalikustatakse 2016. aasta lõpus. Finantsinspeksioon võttis 2015. aastal üle 28 Solventsus II-ga seotud suunist.

2016. aasta jaanuarist rakendunud Solventsus II suuniste kohaselt allkirjastas Finantsinspeksioon 2015. aasta märtsis kokkulepped samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate kindlustus- ja edasikindlustusandjate üle järelevalvet teostavate asutustega:

- VIG (Eestis: Compensa Life Vienna Insurance Group SE) ja
- Munich Re (Eestis: ERGO Insurance SE ja D.A.S. Õigusabikulude Kindlustuse AS) kindlustusgruppide järelevalve osas.

Oktoobris 2015 allkirjastati kokkulepped:

- Sampo (Eestis: If P&C Insurance AS ja Mandatum Life Insurance Baltic SE) ja
- PZU (Eestis: AB 'Lietuvos draudimas' Eesti filiaal) järelevalve osas.

Detsembris 2015 allkirjastati kokkulepe SEB Life and Pensions Group kindlustusgrupi järelevalve osas.

2015. oktoobri külastas EIOPA järelevalveüksus Eestit. Peamiste teemadena olid kõne all Eesti kindlustusturu areng, järelevalveline lähenemine kindlustusettevõtjatele ning järelevalveasutuse ja turu valmisolek Solventsus II direktiivi rakendamiseks 2016. aasta alguses.

2015. aastal osalesid Finantsinspeksiooni eksperdid EIOPA kuue komitee ja alamtöörupi kohtumisel, kokku 25 kohtumisel.

10.4. Euroopa Väärtpaberijärelevalve ESMA

Euroopa Väärtpaberijärelevalve ESMA järelevalvenõukogu hääleõiguslik liige on Finantsinspeksiooni juhatuse liige Andre Nõmm ja asendusliige on juhatuse esimees Kilvar Kessler.

2015. aastal võttis Finantsinspeksiooni esindaja osa seitsmest ESMA järelevalvenõukogu koosolekust ja kolmest telefonikonverentsist.

ESMA tegevuses oli 2015. aasta lõpus jätkuvalt olulisel kohal finantsinstrumentide turgude direktiivi (MiFID II), turukurutarvituse direktiivi ja määruste (MAD ja MAR) ning Euroopa Turgude Infrastruktuuri määrusega (EMIR) seotud teemad. Finantsinspeksioon võttis 2015. aastal üle kaks ESMA suunist. ESMA-l on võtmeroll kapitaliturgude liidu loomisel ja arengus, antud teemal räägiti kaasa ja kiideti heaks Euroopa Komisjoni tegevusplaan.

2015. aastal osalesid Finantsinspeksiooni eksperdid ESMA 12 töögrupis või komitees, kokku 39 koosolekul.

10.5. Euroopa ühtne järelevalvemehhanism SSM

4. novembril 2014. aastal tööd alustanud Euroopa ühtsele järelevalvemehhanismi SSM (*Single Supervisory Mechanism*) oli 2015. aasta esimene täiemahuline tööaasta. Euroopa ühtne pangandusjärelevalve on ühtse kriisilahendusmehhanismi kõrval üks kahest Euroopa pangandusliidu alustalast, kuhu kuuluvad Euroopa Keskpank (EKP) ja euroala riikide järelevalveasutused. SSM-i raames teostatakse kapitalijärelevalvet 123 olulise euroala pangagrupi üle. Eestis tegutsevatest pankadest on Euroopa Keskpanga otsese järelevalve all Swedbank AS ja AS SEB Pank. Ülejäänud, väiksemate krediidasutuste

osas teostab järelevalvet Finantsinspeksioon, kuid vajadusel peab Finantsinspeksioon järgima EKP juhtnööre ja standardeid, kui selliseid on konkreetsetes küsimuses antud.

SSM-i järelevalveliste otsuste kavandid kiidab heaks järelevalvenõukogu, mille liikmeks on Finantsinspeksiooni juhatuse esimees Kilvar Kessler ning asendusliikmeks Andres Kurgpõld. Järelevalvenõukogu poolt heaks kiidetud otsuste kavandid kinnitatakse lõplikult EKP nõukogu poolt, mille liige on Eesti Panga president Ardo Hansson. Lisaks SSM-i järelevalvenõukogu töös osalemisele võttis Finantsinspeksiooni juhatuse esimees Kilvar Kessler 2015. aasta I kvartalis osa ka SSM-i juhtkomitee (*Steering Committee*) tööst. Tegemist on kaheksaliikmelise organiga, kuhu kuulub kolm liiget Euroopa Keskpankast ja viis rotatsiooni korras vahetuvat liiget liikmesriikide järelevalveasutustest.

2015. aasta jooksul toimus 38 järelevalvenõukogu kohtumist, neist 22 füüsilise kohtumisena Frankfurdis ning 16 koosolekut peeti telefonikonverentsi teel. Kokku käsitleti kohtumistel 283 erinevat päevakorrapunkti. Lisaks leidis aset ka neli ühiskohtumist EKP nõukoguga, kus on fookuses makroprudentsiaalse järelevalve teemad.

SSM-i järelevalvenõukogu kohtumistel langetatud otsused on kandunud protseduurilistelt ning üldistelt küsimustelt konkreetsete subjektide järelevalvet puudutavate teemade juurde. Olulisemateks arutlusel olnud probleemidest olid Kreeka pankade likviidsusolukorra ning vastavate meetmete tarvitusele võtmisega seotud küsimused - muuhulgas tegeleti SSM-i pankade kohapealsete kontrollide läbiviimisega seonduva, SREP protsessi juhtimise, palgapoliitika, finantsseisundi taastamise kavade hindamise protsessi ning dividendide maksmise tingimuste määratlemisega. Võeti vastu ka järelevalvenõukogu eetikakoodeks, kiideti heaks EKP aruandluse määrus ning SSM-i kriisijuhtimisraamistik. Samuti pandi paika koostööprintsipid ühtse kriisilahendusmehhanismiga ja kinnitati 2016. aasta SSM-i järelevalve prioriteedid.

SSM-i järelevalvenõukogu teeb otsuseid ka kirjaliku menetluse vormis. 2015. aastal oli selliselt menetletud otsuseid 984, kõige suurem osa neist oli seotud konkreetseid SSM panku puudutavate teemadega.

12.-13. augustil 2015 külastas SSM-i järelevalvenõukogu esimees Danièle Nouy oma iga-aastase visiidi raames ka Finantsinspeksiooni, kohtumisel vahetati mõtteid SSM-i käivitumisega seotud teemade üle.

2015. aastal osalesid Finantsinspeksiooni eksperdid SSM-i 24 töögrupis ja koostöövõrgustikus kokku 84 kohtumisel.

10.6. Euroopa ühtne kriisilahendusnõukogu SRB

2015. aasta märtsis käivitus ühtse kriisilahendusnõukogu SRB (*Single Resolution Mechanism*) töö. Ühtne kriisilahendusmehhanism on SSM-i kõrval üks kahest Euroopa pangandusliidu alustalast ja siia kuuluvad SRB ja euroala riikide kriisilahendusasutused (*National Resolution Authority*). Eestis on alates 2015. aasta kevadest kriisilahendusasutuseks Finantsinspeksioon. SRB ülesanne on tagada raskustesse sattunud pankade tegevuse lõpetamine minimaalse mõjuga reaalmajandusele ja rahandusele euroala riikides ning väljaspool seda. Finantsinspeksiooni esindaja kriisilahendusnõukogus on Riin Heinaste.

Euroopa Komisjoni määrusega nr 806/2014 loodud ühtse kriisilahendusmehhanismi raames toimus 2015. aastal viis täiskogu istungit, mille teemade põhirõhk oli üldise kriisilahendusraamistiku kokkuleppimine, et olla 2016. aastast valmis konkreetseteks kriisilahendusjuhtumiteks. Olulisteks küsimusteks olid rahvusriikide kriisilahendusasutuste loomist puudutavad teemad ja liikmesriikide kriisilahendusasutuste koostöö SRB-ga. Arutati pankade klassifitseerimise küsimusi ning kriisilahenduskavade loomist. Oluline teema oli ka kriisilahendusfondiga SRF (*Single Resolution Fund*)

seonduv. Vastav fond luuakse 2016. aastal, misjärel käivitub kaheksa-aastane üleminekuperiood. Fondi üleminekuperioodi lõpuks on eesmärk koguda vähemalt 1% tagatud hoiuste mahust kõigi SSM-i tegevusluba omavate krediidasutuste kohta. SRB on kalkuleerinud selleks mahuks ca 55 miljardit eurot. 2015. aastal vastutasid rahvuslikud kriisilahendusasutused osamaksete kogumise eest ja nende vahendite üleandmine toimus 2016. jaanuaris.

Analoogselt SSM-iga moodustati ka kriisilahendusmehhanismi raames ühtsed kriisilahendusmeeskonnad eri pangagruppide osas. Esmajärgus loodi need suurematele pangandusgruppidele, kuid aktuaalne oli ka Rootsi gruppide kriisilahendusmeeskondade loomine, kelle emapangad asuvad väljaspool eurotsooni. 2015. aastal koostati prioriteetsete pangagruppide osas ülemineku kriisilahenduskavad, 2016. aastal on plaanis koostada täismahulised kriisilahenduskavad kõikide gruppide osas.

SRB raames on loodud kuus töögruppi ja võrgustikku, millest nelja töös on esindatud ka Finantsinspektsiooni eksperdid.

10.7. Koostöö teiste rahvusvaheliste organisatsioonidega

Koostöös Eesti Pangaga osales Finantsinspektsioon 2015. aastal Euroopa Keskpanka juures tegutseva Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu ESRB (*European Systemic Risk Board*) tegevuses. Finantsinspektsioon osales ESRB kõrgeima otsustusorgani – haldusnõukogu istungitel hääleõiguseta liikmena ning ESRB juurde loodud nõuandva tehnilise komitee ATC (*Advisory Technical Committee*) täisliikmena. Finantsinspektsioon osales 2015. aastal neljal eelpoolnimetatud haldusnõukogu ning kahel nõuandva tehnilise komitee kohtumisel, kus arutati finantsstabiilsuse tagamisega seotud küsimusi.

Lisaks osales Finantsinspektsioon 2015. aastal ülemaailmsete organisatsioonide: *International Association of Insurance Supervisors IAIS*, *Bank for International Settlements BIS*, sealhulgas BIS-i Kesk- ja Ida Euroopa regionaalgrupp *Group of Banking Supervisors from Central and Eastern Europe BSCEE* ja *International Organisation of Securities Commission IOSCO* ning *Organisation for Economic Cooperation and Development OECD* töös.

Toimusid ka tavapärase igaaastased reitinguagentuuride Eesti missioonide kohtumised – aprillis Fitch Ratings, mais Standard & Poors'i ning juulis Moodysega. Reitinguagentuuride hindamissmissioonide käigus andis Finantsinspektsioon tavapärase finantssektori ülevaate arengute ja riskide kohta.

Oktoobris kohtusid Finantsinspektsiooni esindajad IMF-i delegatsiooniga artikkel IV missiooni raames. Novembris toimus kohtumine Euroopa Komisjoni delegatsiooniga *Macro imbalances procedure - In depth review* missiooni raames.

Finantsinspektsioon osales piiriüleste finantsgruppide järelevalve ja kriisilahendusega seotud tegevuste raames 2015. aastal 14 järelevalvelise kolleegiumi töös.

Kindlustusjärelevalve kolleegiumid	Pangandusjärelevalve kolleegiumid	Kriisilahenduskolleegiumid
Munich RE grupp	SEB grupp	Swedbank grupp
Sampo grupp	Swedbank grupp	SEB grupp
SEB Life and Pensions grupp	Danske grupp	Nordea grupp
Vienna Insurance grupp	Nordea grupp	Danske grupp
Capital Group PZU	DNB grupp	

11. Finantsinspektsiooni 2015. aasta tulude-kulude aruanne

Arvestuspõhimõtted

Üldine

Finantsinspektsiooni tulude-kulude aastaaruande koostamisel on lähtutud Finantsinspektsiooni seadusest ja rakendatud arvestuspõhimõtetest. Vastavalt Eesti Panga seadusele ei maksa Finantsinspektsioon tulumaksu ega muid majandustegevusega seotud makse riigieelarvesse, välja arvatud füüsiliste isikutega seotud maksud. Käibemaksuseaduse § 21 tulenevalt on Finantsinspektsioon registreeritud piiratud käibemaksukohuslaseks ja arvestab tasumisele kuuluva käibemaksu Euroopa Liidu siseselt soetatud või imporditud kaupade ja teenuste käibelt. Finantsinspektsiooni tulud ja kulud on kajastatud arvestusperioodi jooksul tekkepõhiselt, sõltumata raha laekumisest või tasumisest. Majandustehingud on kirjendatud soetusmaksumuse printsiibi alusel nende toimumise momendil. Tulude-kulude aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes, kui ei ole eraldi viidatud mõnele teisele vääringule.

Tehingud välisvaluutas

Välisvaluutadeks on loetud kõik teised valuutad peale euro (s.o Finantsinspektsiooni arvestusvaluuta). Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga vahetuskursid.

Kasutusrendid

Kasutusrendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved ei ole üle kandunud rentnikule. Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tulude-kulude aruande kuluna.

Tulude-kulude aruanne (tuhandetes eurodes)

	LISA	2015	2014
TULUD			
Järelevalvetasud	1	4 958	7 843
Muud tulud	2	80	22
Tegevustulud kokku		5 038	7 865
KULUD			
Tööjõukulud	3	3 252	2 942
Mitmesugused tegevuskulud	4	1 862	2 551
Muud kulud	5	55	58
Tegevuskulud kokku		5 169	5 551
Põhitegevuse negatiivne tulem		-131	2 314
Finantstulud ja -kulud	6	-8	-3
Aruandeaasta negatiivne tulem		-139	2 311

Tulude-kulude aastaaruande lisad

Lisa 1

Järelevalvetasu (tuhandetes eurodes)

	Järelevalvetasud 2015	Järelevalvetasud 2014
Krediidiasutused	2 953	5 920
Kahjukindlustusandjad	741	686
Fondivalitsejad	396	394
Elukindlustusandjad	391	375
Investeerimisühingud	159	175
Kindlustusmaaklerid	162	154
Makseasutused	126	110
Väätpaberite keskregistri pidaja Reguleeritud väätpaberituru korraldaja	29	29
Krediidiandjad	1	0
Kokku	4 958	7 843

Järelevalvetasu mahuosa määrad (protsentides)

	Järelevalvetasu mahuosa määrad 2015	Järelevalvetasu mahuosa määrad 2014
Krediidiasutused	0,0121	0,0288
Kahjukindlustusandjad	0,097	0,097
Fondivalitsejad	0,007/0,0013	0,007/0,013
Elukindlustusandjad	0,023	0,023
Investeerimisühingud	0,23	0,23
Kindlustusmaaklerid	0,92	0,92
Makseasutused	0,22	0,22
Väätpaberite keskregistri pidaja Reguleeritud väätpaberituru korraldaja	0,5	0,5

Finantsinspektsiooni finantseerimise põhimõtted on sätestatud Finantsinspektsiooni seadusega.

Fondivalitsejate järelevalvetasu osas kehtivad erinevat tüüpi fondidel erinevad mahuosa määrad.

Järelevalvetasu koosneb kahest komponendist: kapitaliosast, milleks on summa, mis võrdub ühe protsendiga järelevalvesubjekti minimaalsest (neto)omavahendite, omakapitali või aktsiakapitali summast; mahuosast, milleks on summa, mis võrdub rahandusministri poolt Finantsinspektsiooni nõukogu ettepanekul kehtestatud protsendiga sõltuvalt järelevalvesubjekti liigist kas selle varast, kindlustusmaksete brutopreemiast, vahendustasude summast või muust tasude arvestamise alusest.

Järelevalvetasu kapitaliosa ja mahuosa ettemakse tasutakse Finantsinspektsioonile eelarveaastale eelneva aasta 31. detsembriks. Mahuosa lõppmakse tasutakse eelarveaasta 1. septembriks.

Eelarveaasta jooksul lisanduvad järelevalvesubjektid tasuvad järelevalvetasu ainult kapitaliosa ulatuses 30 päeva jooksul arvates tegutsemise õiguse tekkimisest.

Lisa 2

Muud tulud (tuhandetes eurodes)

	2015	2014
Menetlustasud	80	13
Muud tulud	0	9
Kokku	80	22

Vastavalt Finantsinspektsiooni seadusele tasub füüsiline isik, juriidiline isik või välismaa äriühingu filiaal, kes taotleb Finantsinspektsioonilt taotluse läbivaatamist või toimingut sooritamist Finantsinspektsioonile menetlustasu.

Lisa 3

Tööjõukulud (tuhandetes eurodes)

	2015	2014
Töötasu	2 390	2 158
Maksud	815	741
Nõukogu tasud	47	43
Kokku	3 252	2 942

Tööjõukulud sisaldavad töötasud, lisatasud, juhatuse liikmete töötasud, lahkumishüvitised ja Finantsinspektsiooni töötajate arvestuslik puhkusekohustuse kasv kasutamata puhkuste osas koos sotsiaal- ja töötuskindlustusmaksuga summas 22 tuhat eurot.

Finantsinspektsiooni töötaja keskmine töötasu 2015. aasta lõpus oli 2276 eurot kuus.

2015. aastal oli Finantsinspektsiooni nõukogu ja juhatuse liikmetele väljamakstud tasu kogusuurus 278 tuhat eurot. 2014. aastal väljamakstud tasu 275 tuhat eurot. Töötajatele makstud tulemustasud kokku moodustasid 8,2% tööjõukulust.

Töötajate arv 31. detsembri 2015 seisuga oli 84 (sh juhatuse liikmed).

Lisa 4

Mitmesugused tegevuskulud (tuhandetes eurodes)

	2015	2014
Rahvusvaheliste organisatsioonide liikmemaks	506	519
Kinnisvara rent	364	300
IT infrastruktuur, tarkvara ja arendus	517	327
Töölähetus	217	244
Bürookulu	87	70
Kommunikatsioonikulu	29	33
Koolitus	66	53
Raamatupidamise teenus	54	52
Õigusabi ja konsultatsioonid	0	933
Teabeagentuurid	8	9
Personalitöö	8	4
Põhivara rendikulu	2	3
Auditorkontrolli kulu	4	4
Kokku	1 862	2 551

Tegevuskulud

Rahvusvaheliste organisatsioonide liikmemaksudena kajastatakse Finantsinspektsiooni poolt järgmistele rahvusvahelistele organisatsioonidele: ESMA, EIOPA, EBA, IAIS, BSCEE, IOSCO ja OECD tasutud liikmemakse.

Kinnisvara rent sisaldab Eesti Pangalt renditud büroopinda üldpinnaga 1515 m², hinnaga 16,16 eurot m² kuus. Kinnisvara rent sisaldab Eesti Pangalt ostetud kinnisvarahalduse kompleksteenust ja Sakala 4 viienda korruse renoveerimistöid.

IT infrastruktuur, tarkvara ja arendus kajastab Eesti Pangalt ostetud infotehnoloogia teenust arvestusliku kuluga 3558 eurot ühe kasutaja kohta ning Finantsinspektsiooni IT infrastruktuuri ja arendusprojekte.

Töölähetusena käsitletakse Finantsinspektsiooni esindamisega ja järelevalvelise koostööga seotud lähetusi. Töölähetused olid eelkõige seotud ECB/SSM, ESA-de komiteede ja nende alamkomiteede kohtumistega ning kahepoolsete kohtumistega teiste järelevalveasutustega. Kokku toimus 2015. aastal Finantsinspektsioonis 296 töölähetust. 2014. aastal oli töölähetuste arv 337.

Bürookulu sisaldab Finantsinspektsiooni perioodika ja raamatute kulu, tõlketööde ja postikulu, kontoritarvete ja väikevahendite kulu, nõupidamiste ja esinduskulu, kõnekulu ja transpordikulu.

Kommunikatsioonikulu hõlmab Finantsinspektsiooni tarbijahariduse programmi, veebilehe www.minuraha.ee ning Finantsinspektsiooni aastaraamatu kulu.

Koolituskuluna käsitletakse Finantsinspektsiooni töötajate osalemist sise- ja välisriiklikel koolitustel, sh koolituslähetuste kulu. 2015. aastal moodustas keskmine väliskoolituse kulu koos lähetuskuludega 927 eurot ja riigisisese koolituse kulu 133 eurot. Aastal 2014 oli keskmine väliskoolitus 1079 eurot ja riigi sisekoolitus 251 eurot.

Raamatupidamiskulu on Eesti Pangalt ostetava kuluarvestuse, osalise juhtimisarvestuse, töötasuarvestuse, laenuarvestuse, maksete ja arvelduste teostamise kulu.

Õigusabi ja konsultatsioonide kulukirjel 2015. aastal kulusid ei olnud.

Teabeagentuuride kulu sisaldab teabeagentuuride kasutustasu.

Personalitöö sisaldab Finantsinspektsiooni töötajate värbamiskulu.

Põhivara rendikulu hõlmab Finantsinspektsiooni poolt makstud renti Eesti Pangale, mis arvestatakse Finantsinspektsiooni kasutuses oleva põhivara, st IT riist- ja tarkvara ning inventari kohta aasta baasil. Rendi suurus võrdub Eesti Panga vastava põhivara amortisatsiooni määraga.

Audiitorkontrolli kulu kajastab Finantsinspektsiooni tulude ja kulude aruande auditeerimise kulu. Finantsinspektsiooni seaduse § 51 lõike 3 kohaselt auditeerib Finantsinspektsiooni tulude-kulude aastaaruannet Eesti Panga audiitor.

Lisa 5

Muud kulud (tuhandetes eurodes)

	2015	2014
Hüvitised ja soodustused	33	30
Kultuur ja sport	25	23
Kohtukulu	-3	5
Kokku	55	58

Hüvitised ja soodustused on sünnitoetus, erakorraline toetus ja töötajate tervishoiu tagamiseks ning sportimisega seotud kulutused. Samuti kajastatakse antud kulukirjel Finantsinspektsiooni töötajatele osaluspensioni maksete kompenseerimist 1/3 ulatuses, kuid mitte rohkem kui 10% osaleja aasta brutopalgast.

Kultuur ja sport kirjel kajastatakse Finantsinspektsiooni töötajale suunatud ürituste kulu.

Kirjel Kohtukulud on kajastatud 2014. aastal alanud ja 2015. aastal lahenduseni jõudnud kohtuvaidlusega seotud kulu vähendamine lähtudes tegelikust hüvitatud summast.

Lisa 6

Finantstulud ja -kulud (tuhandetes eurodes)

	2015	2014
Finantstulud ja -kulud	-8	-3
Kokku	-8	-3

Finantsinspektsioon hoiab oma reserve Eesti Pangas. Alates 01. oktoobrist 2014 kohaldatakse Finantsinspektsiooni Eesti Pangas hoitavate vahendite arvestuses EONIA intressimäära.

Bilanss (tuhandetes eurodes)

VARAD	31.12.2015	31.12.2014
Raha ja pangakontod	11 874	8 576
Järelevalvetasude nõuded	48	1 843
Varad kokku	11 922	10 419
KOHUSTUSED JA RESERV		
Võlad töövõtjale	121	99
Mitmesugused võlad	839	656
Tulevaste perioodide tulud	6 207	4 765
Eraldis võimalikele tulevastele kohustustele	0	5
Kohustused kokku	7 167	5 525
Reserv	4 894	2 583
Aruandeaasta negatiivne tulem	-139	2 311
Reserv ja aruandeaasta negatiivne tulem kokku	4 755	4 894
Kohustused, reserv ja aruandeaasta negatiivne tulem kokku	11 922	10 419

Selgitused 2015. aasta bilansi kohta

Raha ja pangakontod on kajastatud arvelduskonto jääki Eesti Pangas.

Järelevalvetasude nõuded on Finantsinspeksioonile laekumata 2016. aasta järelevalvetasu ettemaksed summas 48 tuhat eurot.

Võlad töövõtjale sisaldab puhkusekohustust. Puhkusekohustus kajastab Finantsinspeksiooni arvestuslikku puhkusekohustust töötajate kasutamata puhkuste osas summas 121 tuhat eurot.

Mitmesugused võlad sisaldavad Eesti Panga poolt 2015. aastal kaetud Finantsinspeksiooni kulusid, mille Finantsinspeksioon kompenseerib Eesti Pangale 2016. aastal. Finantsinspeksiooni kulud kajastatakse aastaaruandes tekkepõhiselt.

Tulevaste perioodide tulude all on kajastatud 2016. aasta järelevalvetasude ettemakseid.

2014. aasta tulem summas 2311 tuhat eurot arvati Finantsinspeksiooni nõukogu 27. märtsi 2015 otsusega reservi ning reservi jääk 2015. aastaks moodustas 4894 tuhat eurot.

Aruandeaasta negatiivne tulem 2015. aastal oli 139 tuhat eurot.

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Finantsinspektsiooni nõukogule:

Oleme auditeerinud Finantsinspektsiooni tulude-kulude aastaaruannet, mis koosneb bilansist seisuga 31. detsember 2015, antud kuupäeval lõppenud aruandeaasta kohta koostatud tulude-kulude aruandest, oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõttest ja muudest selgitavatest lisadest.

Juhatus vastutus raamatupidamise aastaaruande koostamise eest

Juhatus vastutab nimetatud tulude-kulude aastaaruande koostamise ja õiglase esituse eest kooskõlas Finantsinspektsiooni seaduse ja tulude-kulude aruandes kirjeldatud arvestuspõhimõtete ning sellise sisekontrolli eest, nagu juhatus peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Vandeaudiitori vastutus

Meie vastutame arvamuse eest, mida avaldame nimetatud raamatupidamise aastaaruande kohta meie auditi põhjal. Viisime oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Need standardid nõuavad, et me järgime eetikanõudeid ning planeerime ja viime auditi läbi saamaks põhjendatud kindlust asjaolule, et tulude-kulude aastaaruanne ei sisalda olulisi vigu.

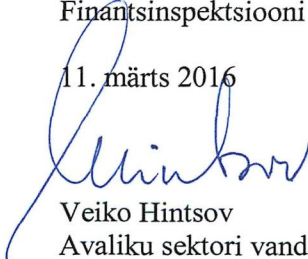
Audit hõlmab protseduuride läbiviimist eesmärgiga saada tõendusmaterjali tulude-kulude aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta. Sooritatavad auditi protseduurid sõltuvad vandeaudiitori hinnangutest, sealhulgas hinnangust riskile, et tulude-kulude aastaaruanne võib sisaldada olulisi vigu, mis tulenevad pettusest või eksimusest. Nimetatud riski hindamisel, eesmärgiga planeerida asjakohaseid auditi protseduure, võtab vandeaudiitor arvesse tulude-kulude aastaaruande koostamiseks ja õiglase esitusviisi tagamiseks ettevõttes juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid ei anna hinnangut selle toimivuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse ja juhatuse poolt antud arvestushinnangute põhjendatuse ning tulude-kulude aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usume, et meie kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Oleme seisukohal, et tulude-kulude aastaaruanne kajastab olulises osas õiglaselt Finantsinspektsiooni finantsseisundit seisuga 31. detsember 2015 ning aruandeaasta majandustulemust kooskõlas Finantsinspektsiooni seaduse ja tulude-kulude aruandes kirjeldatud arvestuspõhimõtetega.

11. märts 2016

Veiko Hintsov

Avaliku sektori vandeaudiitor nr 328

AS Deloitte Audit Eesti

Tegevusluba nr 27